

MENSEN EN WENSEN ONDERZOEK COMPLEX HENRI DUNANT

- eindrapport -

Drs. R.J.M. Oude Ophuis
Drs. B. Beekman

Amsterdam, januari 2005
Regioplan publicatienr. 1208

Regioplan Beleidsonderzoek
Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam
Tel.: 020 - 5315315
Fax : 020 - 6265199

Onderzoek, uitgevoerd door Regioplan
Beleidsonderzoek in opdracht van De Dageraad.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	1
1.1	Achtergrond.....	1
1.2	Doel van het onderzoek.....	1
1.3	Onderzoeksmethode.....	2
1.4	Respons	2
1.5	Opbouw van dit rapport.....	4
2	Sociale kaart	5
2.1	Huishoudkenmerken.....	5
2.2	Profiel bewoners.....	9
2.3	Huishoudenstypologie.....	13
3	Beleving huidige woning.....	17
3.1	Inleiding	17
3.2	Waardering voor woning.....	17
3.3	Waardering voor woonomgeving.....	24
3.4	Samengevat	32
4	Wooncarrière en woonwensen.....	35
4.1	Inleiding	35
4.2	Verhuisplannen.....	35
4.3	De blijvers	40
5	Hobby's en interesses	45
6	Samenvatting en conclusies.....	53
Bijlage 1	Tabellenboek	59
Bijlage 2	Enquête mensen en wensen onderzoek Henri Dunant.....	71

1 INLEIDING

1.1 Achtergrond

De vernieuwing in de Westelijke Tuinsteden is in volle gang. Voor verschillende buurten worden vernieuwingsplannen gemaakt en uitgevoerd. Ook voor de Staalmanpleinbuurt is in maart 2002 een integraal vernieuwingsplan vastgesteld. Het complex Henri Dunant van de Dageraad maakt onderdeel uit van de Staalmanpleinbuurt. In het vernieuwingsplan voor de Staalmanpleinbuurt streeft men ernaar om de buurt te ontwikkelen tot gemengde, levendige buurten waarbij samenhang en diversiteit sleutelbegrippen zijn.

De vernieuwing moet leiden tot:

- versterking van de binding en betrokkenheid van de bewoners in de buurt;
- differentiatie van het huidige eenzijdige woningbestand;
- ondersteunen en stimuleren van de economische positie van huidige huurders;
- ontwikkelen van vestigingslocatie van bedrijven.

Het deelgebied waarin het complex Henry Dunant ligt, wordt het Hoefijzer genoemd. In het vernieuwingsplan is aangegeven dat dit gebied in de eerste plaats een woongebied blijft. In de oorspronkelijke planning is aangegeven dat de planvorming voor het Hoefijzer en met name het Henri Dunantcomplex rond 2007 zou starten. Echter, de planvorming van de strook seniorenwoning heeft al plaatsgevonden in 2003. Omdat de strook te klein is om deze afzonderlijk te ontwikkelen heeft de Dageraad, in overleg met de bewoners (tijdens de huiskamer-gesprekken), besloten om de planvorming voor het hele Henri Dunantcomplex te vervroegen.

Omdat de Dageraad het heel belangrijk vindt dat de bewoners van het Henri Dunantcomplex betrokken worden bij de planvorming, heeft zij Regioplan gevraagd een woonwensenonderzoek te doen onder de bewoners. De voorliggende rapportage is het resultaat van dit '*Mensen en Wensen Onderzoek*'.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om te inventariseren wie er in het complex Henri Dunant wonen, wat bewoners vinden van hun woonsituatie, wat hun wensen zijn ten aanzien van de woning, de woonomgeving en de wooncarrière en welke overeenkomsten er zijn in hobby's en interesses van bewoners om de sociale samenhang in de buurt te kunnen versterken.

We hebben voor het ‘Mensen en Wensen Onderzoek’ de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- a. Wie wonen er in het complex Henri Dunant?
- b. Wat vinden de bewoners van hun woonsituatie (zowel de woning als woonomgeving)?
- c. Welke wensen hebben de bewoners ten aanzien van hun woning, woonomgeving en wooncarrière?
- d. Welke hobby's en interesses hebben de bewoners van de buurt, en kunnen eventuele overeenkomsten hierin gebruikt worden bij de versterking van de sociale samenhang en buurtbinding?

1.3 Onderzoeksmethode

Om de woonwensen van de bewoners te achterhalen zijn de huishoudens huis-aan-huis bezocht door de interviewers van Regioplan. Voordat het veldwerk van start ging, hebben de bewoners een brief van de Dageraad ontvangen. Hierin werd de komst van de interviewers aangekondigd, het doel van het onderzoek omschreven en werd het belang om mee te werken, aangegeven.

In de periode van 27 september tot en met 5 november 2004 zijn de huishoudens bezocht. Aan de hand van een uitgebreide itemlijst (zie bijlage 1) zijn de bewoners over onder meer hun woonsituatie en woonwensen geïnterviewd. Na ongeveer drie weken hebben de huishoudens, die tot dan toe nog niet bereikt waren, een herinneringskaartje ontvangen. Alle huishoudens die tijdens de veldwerkperiode niet bereikt zijn, hebben een schriftelijke enquête ontvangen met de vraag of zij deze in wilden vullen en in de bijgevoegde antwoordenvolpde wilden terugsturen.

Vooraf is de enquête in concept voorgelegd aan de bewonerscommissie van het complex Henri Dunant. In een bijeenkomst van de bewonerscommissie is de enquête uitgebreid door de bewoners besproken en becommentarieerd.

1.4 Respons

Van de 265 woningen in het complex Henri Dunant staan drie woningen leeg en doet één woning dienst als Hvo (Huisvesting voor onbehuisden), waardoor in het complex 261 huishoudens in het onderzoek betrokken zijn. Er hebben 204 huishoudens aan het Mensen en Wensen Onderzoek meegewerkt. Dit komt neer op een respons van 78 procent.

De respons is hoog genoeg om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de bewoners van het Henri Dunantcomplex.

Factoren die de hoge respons kunnen verklaren zijn:

- Grote mate van betrokkenheid van bewoners bij de toekomst van hun woning en hun woonomgeving.
- Voorlichting door de Dageraad over het onderzoek en de komst van de enquêteurs.
- De onderzoeksmethode en de uitvoering ervan.

Van de 261 te enquêteren adressen zijn er 188 huis-aan-huis afgenomen. Van de overige 73 huishoudens hebben uiteindelijk 60 huishoudens een schriftelijke enquête ontvangen. Van de overige 13 adressen waren de bewoners op vakantie of wensten de bewoners niet mee te werken aan het onderzoek. In totaal zijn 16 schriftelijke enquêtes ingevuld en geretourneerd. Twee hiervan zijn ver na de sluitingsdatum geretourneerd, waardoor maar veertien enquêtes in de analyse zijn meegenomen.

Tabel 1.1 Overzicht van respons waarop de analyse is gehouden

	Aantal huishoudens	Percentage
Succesvol aan de deur afgenomen	188	71,8
Door bewoners zelf ingevuld en geretourneerd	14*	5,3
Totaal aantal huishoudens geënquêteerd	202	77,1

* Twee enquêtes zijn niet in de analyse meegenomen, omdat ze na sluitingsdatum zijn geretourneerd.

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

In tabel 1.2 wordt de respons per straat weergegeven. De hoogste respons is behaald in de Elisabeth Boddaertstraat (86%), de laagste in de William Boothstraat (69%).

Tabel 1.2 Respons op straatniveau

Straat	Aantal woningen	Aantal ingevulde enquêtes	Respons (percentage)
Henri Dunantstraat	85	68	80
Annette Versluysstraat	36	26	72
Elisabeth Boddaertstraat	37	32	86
William Boothstraat	35	24	69
Johannes van de Steurstraat	37	30	81
Otto Helderlingstraat	31	24	77
Totaal	261	204	78

Drie woningen staan leeg in de Otto Helderlingstraat, Annette Versluysstraat en William Boothstraat. In de laatste straat doet een woning dienst als Hvo.

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

In totaal hebben vierentwintig respondenten (12%) aangegeven dat hun antwoorden anoniem verwerkt dienen te worden.

Van de in totaal 261 huishoudens hebben 57 huishoudens niet aan het onderzoek meegewerkt. Een overzicht van de redenen van non-respons staat weergegeven in tabel 1.3. Het merendeel van de respondenten die niet deel hebben genomen aan het onderzoek zijn niet bereikt. De redenen dat ze niet thuis waren of geen enquête ingevuld hebben teruggestuurd, is onbekend. Van dertien bewoners die expliciet hebben geweigerd, is de reden van weigering onbekend.

Tabel 1.3 Reden van non-respons

Reden	Aantal
Niet kunnen bereiken	38
Geweigerd (redenen onbekend)	11
Verblijf buitenland/vakantie	3
Verwarde bewoner/ouderdom	2
Geen tijd	1
Verhuist op korte termijn	1
Thuis, maar doet niet open	1
Totaal	57

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

1.5 Opbouw van dit rapport

De resultaten die we in dit rapport bespreken, hebben betrekking op de mening van de geïnterviewde bewoners en de schriftelijke reacties. In verband met de leesbaarheid van het rapport spreken we over respondenten.

Om een beeld te geven van wie die respondenten zijn, beschrijven we in hoofdstuk 2 de sociale kaart. In dit hoofdstuk komt ook een huishoudenstypologie, waarbij de bewoners verdeeld worden in groepen, aan de orde. In hoofdstuk 3 beschrijven we het oordeel van de bewoners over hun huidige woning en woonomgeving. In hoofdstuk 4 gaan we in op de verhuisgeneigdheid van bewoners. Met verhuisgeneigdheid bedoelen we de mate waarin huishoudens van plan zijn te gaan verhuizen. Daarnaast staan we in dit hoofdstuk stil bij de woonwensen van de bewoners die niet willen verhuizen. In hoofdstuk 5 komen vervolgens de hobby's en interesses van de bewoners aan bod. Hoofdstuk 6 is het afsluitende hoofdstuk en geeft een samenvatting en conclusie van het Mensen en Wensen Onderzoek.

In deze rapportage wordt soms verwezen naar tabellen die zijn opgenomen in het tabellenboek (achterin de rapportage). Deze tabellen kenmerken zich door de letter B (voorbeeld: tabel B12).

2 SOCIALE KAART

In dit hoofdstuk geven we inzicht in kenmerken van huishoudens in het complex Henri Dunant. Achtereenvolgens komen aan bod: de leeftijdsverdeling van de hoofdbewoner, huishoudenssamenstelling, bevolkingsgroep, opleidingsniveau huishouden, maatschappelijke positie huishouden, en het huishoudensinkomen. Met deze gegevens komen we tot een huishoudentypologie. Deze huishoudentypologie zal de rode draad worden van de analyses van hoofdstukken 3, 4 en 5.

2.1 Huishoudkenmerken

Leeftijdsverdeling hoofdbewoner

De gemiddelde leeftijd van de hoofdbewoner is ruim 53 jaar. In tabel 2.1 staat de leeftijdsverdeling van de hoofdbewoners weergegeven. Er is bijna een gelijke verdeling van de hoofdbewoners over de verschillende leeftijdscategorieën. In elke categorie zit ongeveer een derde van de respondenten. Een uitzondering hierop is het relatief lage aantal hoofdbewoners dat jonger dan 25 jaar is.

Tabel 2.1 Leeftijdsverdeling van hoofdbewoners van het complex Henri Dunant (n=200)

	Aantal	Percentage
Jonger dan 25 jaar	4	2
25 t/m 44 jaar	71	35
44 t/m 64 jaar	63	32
65 jaar en ouder	62	31
Totaal	200	100

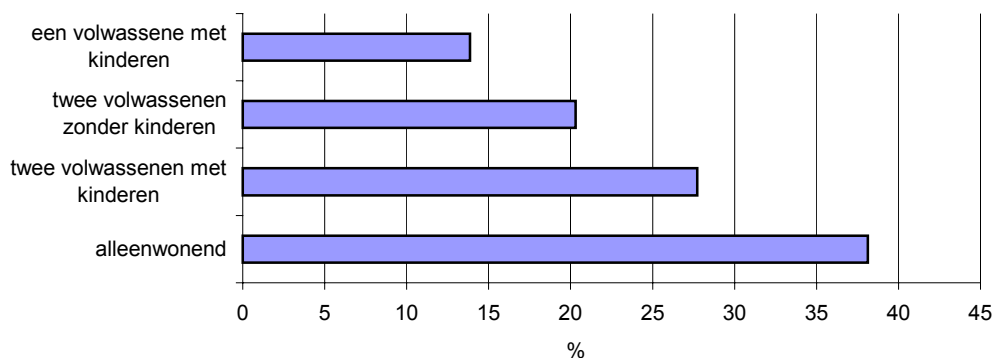
Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Waar we verder in dit rapport spreken over de leeftijdsverdeling, gaat het om de leeftijd van de hoofdbewoner.

Huishoudenssamenstelling

Figuur 2.1 laat de verdeling van huishoudens in het complex Henri Dunant zien. De meest voorkomende huishoudensvorm is het eenpersoonshuishouden (38%). Eenvijfde van de bewoners woont alleen samen met een partner. Ruim veertig procent van de huishoudens heeft kinderen.

Figuur 2.1 Huishoudenssamenstelling in het complex Henri Dunant (%) (n=202)¹

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

De gemiddelde leeftijd van de partner waarmee de hoofdbewoner samenwoont, is 46 jaar. Bijna een kwart (24%) van de huishoudens bestaat uit drie tot vier personen. Tien procent bestaat uit vijf of meer personen.

Bijna dertig procent van de huishoudens met kinderen heeft drie of meer kinderen in huis wonen. Er zijn twee gezinnen met zeven kinderen. Van de 191 kinderen zijn er 39 (20%) achttien jaar of ouder.

Bevolkingsgroep

In de enquête is gevraagd tot welke bevolkingsgroep de respondent zichzelf rekent. In tabel 2.2 staat hiervan een overzicht. Ruim tweederde rekent zich tot de Nederlandse bevolkingsgroep. De respondenten die zich rekenen tot de Marokkaanse bevolkingsgroep is de tweede grootste groep.

Tabel 2.2 Verdeling naar bevolkingsgroep waartoe men zichzelf rekent in het complex Henri Dunant (n=202)

Bevolkingsgroep	Aantal	Percentage
Nederlands	140	69
Marokkaans	28	14
Turks	16	8
Surinaams	7	3
Antilliaans	1	0
Overig	10	5
Totaal	202	100

* Negen 'Marokkaanse' respondenten geven aan ook voor de helft tot de Nederlanders te behoren. Onder de 'Turken' zijn dit er twee en voor de Antillianen geldt hetzelfde.
Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

¹ Twee huishoudens bestaan uit drie volwassenen (zonder kinderen). Deze zijn geschaard onder de groep 'twee volwassenen zonder kinderen'. In twee gevallen geeft de respondent aan dat de kinderen alleen in het weekend bij hem/haar wonen. Deze twee huishoudens vallen onder de categorie 'alleenwonend'.

Opleidingsniveau

Bijna de helft van de bewoners heeft een laag opleidingsniveau (tabel 2.3). Eenvijfde van de bewoners heeft een hoog opleidingsniveau.

Tabel 2.3 Opleidingsniveau huishoudens van het complex Henri Dunant (n=201)*

	Aantal	Percentage
Geen of lager (beroeps)onderwijs	97	48
Middelbaar beroepsonderwijs/hoger voortgezet onderwijs	65	32
Hoger beroeps-/universitair onderwijs	39	19
Totaal	201	100

* Voor huishoudens die bestaan uit twee volwassenen, is het opleidingsniveau bepaald aan de hand van diegene die de hoogste opleiding genoten heeft.

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Maatschappelijke positie

Bijna de helft van de huishoudens (45%) heeft inkomsten uit werk (tabel 2.4). Eenderde van de huishoudens heeft inkomsten uit een pensioen, VUT of AOW. Eenvijfde krijgt inkomsten via een uitkering, omdat men werkloos of arbeidsongeschiktheid is. Een klein aantal van de bewoners is nog studierend.

Tabel 2.4 Maatschappelijke positie huishoudens van het complex Henri Dunant (n=201)*

	Aantal	Percentage
Tweeverdienders	20	10
Eén persoon werkend	71	35
Werkzoekend/oefent geen betaald werk uit	42	21
Gepensioneerd/VUT/AOW	64	32
Schoolgaand/student	4	2
Totaal	201	100

* Voor huishoudens die bestaan uit twee volwassenen is de maatschappelijke positie bepaald aan de hand van diegene die de hoogste maatschappelijke positie heeft bereikt.

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Huishoudensinkomen

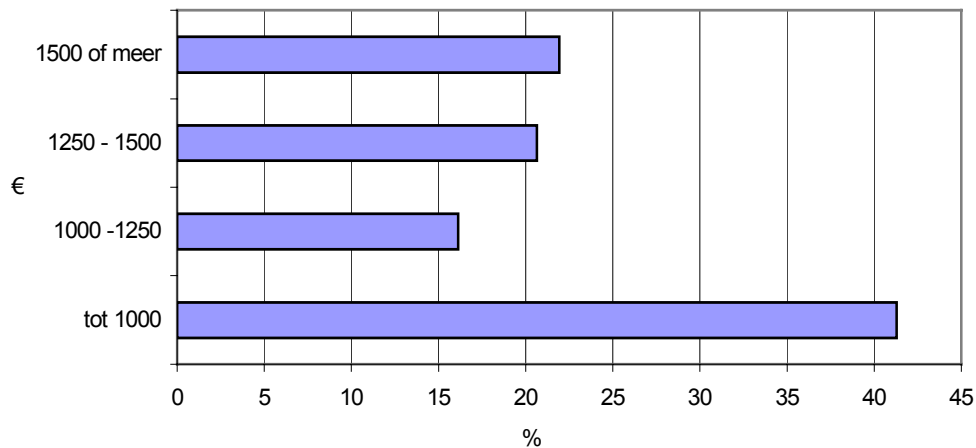
Aan de bewoners is ook gevraagd naar het netto-maandinkomen van het huishouden (zie figuur 2.2).² Van de 202 respondenten hebben hier 155 op geantwoord.³ De resultaten ervan

² Het nettomaandinkomen is het bedrag dat huishoudens maandelijks van hun werkgever of uitkerende instantie op hun rekening krijgen overgemaakt. Voor zelfstandige ondernemers gaat het om het gemiddelde nettobedrag per maand.

³ In het algemeen geeft ongeveer 25 à 30 procent geen antwoord op een inkomensvraag. De inkomens die wel opgegeven worden, dienen echter met enige voorzichtigheid gelezen te worden, aangezien vragen over inkomen niet altijd geheel naar waarheid worden ingevuld. Bewoners weten niet altijd exact hun (netto-)inkomsten (13e maand, winstdeling, pensioen, reiskosten, et cetera) en kunnen deze over- of onderschatten. Figuur 2.2 dient daarom vooral als indicatie voor de inkomensverhoudingen in het complex Henri Dunant. Op huishoudens niveau zijn de getallen minder betrouwbaar.

staan in figuur 2.2. Opvallend is het relatief grote aandeel (41%) dat minder dan €1.000 netto aan inkomsten heeft.⁴ Van de huishoudens zegt dan ook 40 procent huursubsidie te ontvangen.

Figuur 2.2 Nettohuishoudensinkomen per maand in het complex Henri Dunant (%) (n=155)

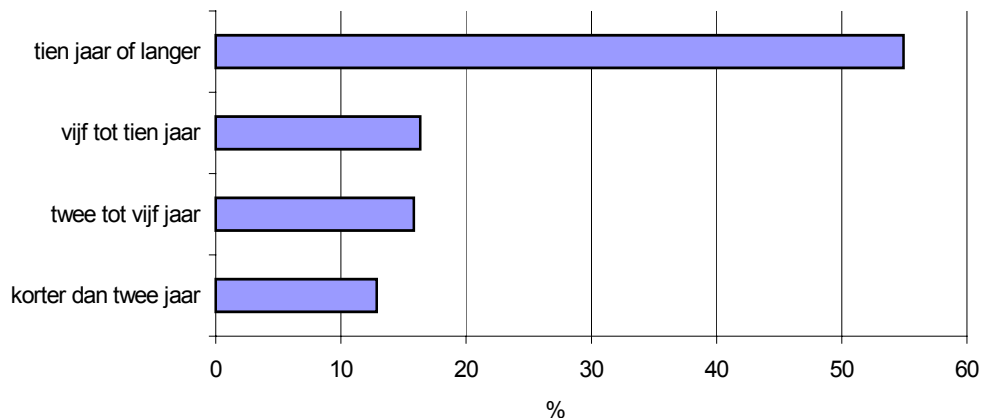
Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Woonduur

In figuur 2.3 wordt de woonduur van huishoudens in hun huidige woning weergegeven. Over het algemeen wonen de bewoners relatief lang in hun huidige woning. Meer dan helft (55%) woont tien jaar of langer in het complex. Gemiddeld wonen de bewoners van deze groep 27 jaar in het complex.

⁴ 25 procent van de huishoudens in Slotervaart heeft in 2000 een besteedbaar inkomen (vrije bestedingsruimte van een huishouden, vergelijkbaar met netto-inkomen) minder dan 14.000 euro per jaar (O&S Amsterdam, 2005). Het aandeel bewoners van het complex Henri Dunant met een laag inkomen is hoger dan het gemiddelde in Slotervaart.

Figuur 2.3 Woontuur in de huidige woning in het complex Henri Dunant (%) (n=201)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Er is de respondenten ook gevraagd hoe lang ze in de Staalmanpleinbuurt wonen. Hieruit blijkt dat maar een relatief klein deel (rond de 6%) al eerder een woning in de buurt bewoonde, voordat ze in de huidige woning terecht kwam.

Reden keuze huidige woning

Voor viervijfde van de respondenten was de huidige woning eerste keus bij het aanvaarden van het aanbod. Ruim de helft van de bewoners accepteerde de woning onder meer vanwege de grootte en kwaliteit van de woning. De buurt wordt ook door eenderde van de bewoners genoemd als motivatie. Naast deze veelgenoemde redenen zegt ook bijna de helft van de bewoners dat ze de woning onder meer ook betrokken, omdat deze snel beschikbaar was, omdat ze deze kregen toegewezen of simpelweg omdat er niets anders was. We dienen wel rekening te houden met het gegeven dat meer dan de helft van de bewoners er al tien jaar of langer woont. In de tijd dat de huidige woning werd geaccepteerd, was er misschien een andere gezinssituatie en golden er andere regels aangaande het toewijzingsbeleid van huurwoningen.

2.2 Profiel bewoners

Om een profielschets van de bewoners in het complex Henri Dunant te geven, is het nodig de bovenstaande variabelen in samenhang met elkaar te bestuderen. In de volgende paragrafen wordt veelal verwezen naar tabellen in het tabellenboek achterin deze rapportage.

2.2.1 Leeftijd in samenhang met woonduur, huishoudenssamenstelling, inkomen, maatschappelijke positie en woonlaag

Zoals verwacht mag worden, zijn het vooral de ouderen die lang in hun huidige woning wonen. Van de bewoners die 65 jaar of ouder zijn, woont 92 procent er tien jaar of langer (zie tabel A.1 in bijlage A). Van de respondenten in de leeftijdscategorie van 45-65 jaar is dit tweederde (65%).

Wanneer we de leeftijd van de hoofdbewoners bekijken in samenhang met de huishoudenssamenstelling (zie tabel A.2), dan valt op dat 70 procent van de bewoners van 65 jaar en ouder alleenstaand is. Twee volwassenen met kinderen worden vooral aangetroffen in de leeftijdsgroep van 25 tot 64 jaar. Bewoners die een eenoudergezin hebben, vormen bijna een kwart van de groep van 25 tot 44 jaar.

In paragraaf 2.1 hebben we de inkomensverdeling in het complex Henri Dunant laten zien. In de tabel hieronder (tabel 2.5) staat de inkomensverdeling per leeftijdscategorie weergegeven. Uit deze tabel blijkt dat van de respondenten van 65 jaar of ouder slechts weinigen een hoog inkomen ontvangen. Bijna driekwart (72%) van hen heeft een nettomaandinkomen dat onder de 1250 euro ligt. Ook in de leeftijdsgroep van 45 tot 65 jaar heeft bijna de helft (47%) een lager inkomen dan 1000 euro. Echter, er is onder hen ook ruim een kwart dat netto meer dan 1500 euro aan maandelijkse inkomsten heeft. Bij de bewoners die tussen de 25 en 44 jaar zijn, is er bijna een gelijke verdeling te zien van het inkomstenniveau.

Tabel 2.5 Nettomaandinkomen van het huishouden naar leeftijd hoofdbewoner in aantallen en percentages (n=154)

Inkomen	Jonger dan 25 jaar	25 tot 44 jaar	45 tot 64 jaar	65+	Totaal
Tot € 1000,-	0 (0%)	15 (26%)	20 (47%)	29 (58%)	64 (42%)
€ 1000 en € 1250,-	2 (50%)	10 (18%)	6 (14%)	7 (14%)	25 (16%)
€ 1250,- en € 1500,-	2 (50%)	15 (26%)	6 (14%)	8 (16%)	31 (20%)
Meer dan € 1500,-	0 (0%)	17 (30%)	11 (26%)	6 (12%)	34 (22%)
Totaal	4 (100%)	57 (100%)	43 (100%)	50 (100%)	154 (100%)

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

Zoals verwacht mag worden, is van de respondenten van 65 jaar of ouder bijna iedereen gepensioneerd (97%). Opvallend is de relatief hoge werkloosheid en/of niet-werkenden onder de groep van 45 tot 64 jaar (40%). Onder de groep van 25 tot 44 jaar is het aandeel werkenden het hoogst (79%). In deze groep treffen we dan ook het hoogste aandeel tweeverdieners aan (zie tabel A.3).

Ten slotte iets over de woonlaag en de leeftijd van de bewoners: bijna 60 procent van de respondenten in de leeftijdsgroep van 65 jaar of ouder woont voornamelijk op de begane grond of op de eerste verdieping (zie tabel A.4). Verder is te zien dat hoe jonger de respondent is, hoe kleiner het aandeel dat op de begane grond of op de eerste etage woont.

Kort samengevat wordt het volgende bewonersprofiel zichtbaar:

- De oudere bewoners (65 jaar en ouder) wonen het langst in het complex Henri Dunant. Zij zijn vaak alleenstaand, gepensioneerd en hebben relatief een laag inkomen. Zij wonen vaak op de onderste woonlaag van het complex.
- De bewoners tussen de 45 en 64 jaar wonen ook relatief lang in het complex Henri Dunant. De groep bestaat uit vooral alleenwonenden en twee volwassenen met kinderen. De helft in deze leeftijdsgroep verdient weinig (er is een groot aandeel werkloos) en een kwart heeft een hoog inkomen.
- Onder de jongste bewoners (25 tot 44 jaar) komen gezinnen met twee kinderen het meest voor. Deze leeftijdsgroep heeft gemiddeld het hoogste inkomen in het complex. Onder hen zien we dan ook het grootste aandeel met betaald werk en het grootste aandeel tweeverdieners.

2.2.2 Huishoudenssamenstelling in samenhang met bevolkingsgroep, opleiding en woonduur

Opvallend is dat van de Nederlandse bevolkingsgroep bijna driekwart (72%) er zonder kinderen woont en dat de allochtone bewoners vooral gezinnen met kinderen hebben (gemiddeld ruim 80%). Eenoudergezinnen komen voornamelijk bij de autochtone groep voor (zie tabel B.1 in de bijlage B).⁵

Tabel 2.6 geeft de woonduur naar huishoudenssamenstelling weer. Van de eenpersoonshuishoudens (alleenwonenden) en huishoudens met twee volwassenen zonder kinderen woont respectievelijk 70 en 63 procent er tien jaar of langer. Bewoners met kinderen wonen er gemiddeld korter.

⁵ In bijlage B staan ook tabellen van bevolkingsgroepen naar inkomen, opleiding, maatschappelijke positie en het aantal kinderen.

Tabel 2.6 Woonduur naar huishoudenssamenstelling in aantallen en percentages (n=202)

Woonduur	Alleen-wonend	Twee volwassenen zonder kinderen	Twee volwassenen met kinderen	Een volwassene met kinderen	Totaal
Korter dan twee jaar	10 (13%)	7 (17%)	4 (7%)	5 (18%)	26 (13%)
Twee tot vijf jaar	6 (8%)	6 (15%)	15 (27%)	5 (18%)	32 (16%)
Vijf tot tien jaar	8 (10%)	2 (5%)	16 (29%)	7 (25%)	33 (16%)
Tien jaar of langer	53 (69%)	26 (63%)	21 (38%)	11 (39%)	111 (55%)
Totaal	77 (100%)	41 (100)	56 (100%)	28 (100%)	202 (100%)

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

Uit tabel A.5 blijkt dat alleenwonenden en eenoudergezinnen relatief laag opgeleid zijn. Respectievelijk 62 procent en de helft heeft een lage of geen opleiding genoten. Gezinnen bestaande uit twee volwassenen hebben gemiddeld het hoogste opleidingsniveau.

Kort samengevat wordt het volgende bewonersprofiel zichtbaar:

- Een aanzienlijk deel van de tweeloudergezinnen zijn van allochtone herkomst.
- De alleenstaanden en eenoudergezinnen zijn voornamelijk autochtoon en een groot deel is laagopgeleid.
- De alleenstaanden wonen gemiddeld het langst in het complex, gezinnen met kinderen het kortst.

2.2.3 Inkomen, maatschappelijke positie en opleiding

Naast leeftijd en huishoudenssamenstelling is ook het huishoudensinkomen een belangrijke variabele. Uit tabel A.6 in de bijlage blijkt dat eenoudergezinnen en alleenwonenden relatief een laag inkomen hebben. Meer dan de helft bij beide huishoudtypen verdient minder dan 1000 euro. Twee volwassenen zonder kinderen verdienen relatief het meest. Meer dan driekwart verdient meer dan 1250 euro. Bij twee volwassenen met kinderen is een relatief gelijke verdeling te zien.

In tabel 2.7 is een duidelijke samenhang te zien in het inkomen dat bewoners hebben en het opleidingsniveau. Bewoners met een lage opleiding hebben een beduidend lager inkomen dan bewoners met een hoger opleidingsniveau. Van de laagopgeleiden verdient 61 procent minder dan 1000 euro. Van de bewoners met hoger onderwijs verdient driekwart meer dan 1250 euro.

Tabel 2.7 Inkomen naar opleiding in aantallen en percentages (n=155)

Inkomen	Geen of lager (beroeps)onderwijs	Middelbaar beroepsonderwijs/ hoger voortgezet onderwijs	Hoger beroepsonderwijs/ universitair onderwijs	Totaal
Tot € 1000,-	43 (61%)	15 (29%)	6 (19%)	64 (41%)
€ 1000 en € 1250,-	12 (17%)	11 (21%)	2 (6%)	25 (16%)
€ 1250,- en € 1500,-	11 (15%)	11 (21%)	10 (31%)	32 (21%)
Meer dan € 1500,-	5 (7%)	15 (29%)	14 (44%)	34 (22%)
Totaal	71 (100%)	52 (100%)	32 (100%)	155 (100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Ook is er een sterke samenhang te zien tussen het opleidingsniveau en de maatschappelijke positie die bewoners innemen (tabel A.7). Van de laagopgeleiden is tachtig procent gepensioneerd of niet-werkend. Voor middel- en hoogopgeleiden geldt juist dat respectievelijk 65 en 72 procent werkend is.

Kort samengevat wordt het volgende bewonersprofiel zichtbaar:

- Alleenstaanden en eenoudergezinnen hebben het laagste inkomen.
- De hoogte van het inkomen hangt sterk samen met het opleidingsniveau en de maatschappelijke positie die een bewoner heeft.

2.3 Huishoudenstypologie

De woonsituatie, de woonwaardering en het verhuisgedrag van huishoudens worden bepaald door de woonvoorkeuren van het huishouden en de mogelijkheden en beperkingen op de woningmarkt. De woonvoorkeuren worden op hun beurt onder meer bepaald door de huishoudenssamenstelling en leeftijd. In het algemeen beginnen huishoudens hun wooncarrière op een relatief laag niveau en stromen daarna door naar beter gewaardeerde woningen. Door te verhuizen doorloopt een huishouden een wooncarrière. Tijdens deze wooncarrière zal een huishouden proberen de woonsituatie beter in overeenstemming te brengen met de woonvoorkeuren. Huishoudenskenmerken zijn van grote invloed op de woonvoorkeuren; door veranderingen in de kenmerken van het huishouden veranderen vaak ook de woonvoorkeuren.

Voorkeuren van bewoners en hun woongedrag worden niet alleen bepaald door de gezinssamenstelling of leeftijd, maar tevens beïnvloed door hun leefstijl. Een indicator voor het bepalen van een leefstijl is het opleidingsniveau. Door verschillen in opleidingsniveaus kunnen mensen in hun dagelijkse leven ook van elkaar verschillende voorkeuren en wensen ontwikkelen. Daarnaast kan de etnisch-culturele achtergrond van bewoners gezien worden als een

indicator voor leefstijlen. De bevolkingsgroep waartoe men zich rekent kan niet alleen van invloed zijn op het woongedrag, maar ook op het uitoefenen van de dagelijkse activiteiten.⁶

Naast woonvoorkeuren zijn ook de mogelijkheden en beperkingen van invloed op de woonsituatie, woonwaardering en het verhuisgedrag van huishoudens. Het gaat hierbij om de vraag die huishoudens uitoefenen op de woningmarkt. De aanbodzijde, bijvoorbeeld de grote druk op de woningmarkt, laten we even buiten beschouwing. De mogelijkheden en beperkingen van huishoudens op de woningmarkt worden voornamelijk bepaald door het huishoudensinkomen. Huishoudens met een lager inkomen hebben in het algemeen minder mogelijkheden op de woningmarkt dan huishoudens met een hoger inkomen.

Door huishoudenskenmerken te combineren, kan een huishoudenstypologie gedefinieerd worden.⁷ De gegevens uit paragraaf 2.1 en 2.2 over kenmerken van huishoudens laten zien dat de variabelen leeftijd, huishoudenssamenstelling, bevolkingsgroep en opleidingsniveau van belang kunnen zijn voor de woonbeleving in het complex Henri Dunant.

In de enquête is gevraagd naar leeftijdscategorieën. Aangezien in de leeftijdsklasse tot 25 jaar slechts vier respondenten zitten, is het niet logisch hiervoor een apart huishoudenstype te benoemen. De leeftijdscategorie van 65 jaar en ouder is beduidend groter. Verwacht mag worden dat deze categorie ten opzichte van jongere bewoners, andere wensen ten aanzien van de wooncarrière heeft en op een andere wijze van de woonomgeving gebruikmaakt. Bovendien is uit de bovenstaande analyse gebleken dat respondenten van 65 jaar en ouder over het algemeen al langer wonen in het complex Henri Dunant.

Naast leeftijd kunnen we ook een onderscheid maken in het opleidingsniveau van de huishoudens. In de enquête waren drie opleidingsniveaus. Om te komen tot een huishoudenstypologie, onderscheiden we alleen hoge en lage opgeleiden. De grens hebben we hierbij gelegd tussen bewoners met een lage of geen opleiding en bewoners met een middelbare opleiding. Deze laatste groep rekenen we ook tot de hoogopgeleiden.

Tevens kunnen we de verschillende samenstellingen van huishoudens onderscheiden.

Tot slot is er de culturele en etnische factor. Het aandeel Marokkaanse en Turkse gezinnen is opvallend hoog gebleken. Omdat de etnische en culturele factor ook bepalend kan zijn in woon- en leefvoorkeuren, wordt deze groep apart geanalyseerd.

⁶ Zie over de relatie tussen enerzijds opleidingsniveau en cultureel-kapitaal en anderzijds leefstijlen, Reijndorp e.a. (Buitenwijken. Stedelijkheid op afstand, 1998, pag. 64 en 91).

⁷ Zie ook bestaande literatuur hierover van Vijgen en Van Engelsdorp Gastelaars (1992), Hoogvliet (1992) en Van Kempen (1992).

Met deze variabelen kunnen verschillende huishoudentypen worden geformuleerd:

Huishoudentype	Aantal	Percentage
Marokkaanse en Turkse tweeoudergezinnen	31	16
Ouderen van 65 jaar en ouder en laagopgeleid	42	21
Ouderen van 65 jaar en ouder en hoogopgeleid	16	8
Ouder(s) met kinderen en hoogopgeleid	31	16
Ouder(s) met kinderen en laagopgeleid	19	10
Alleenstaanden en laagopgeleid ⁸	18	9
Alleenstaanden en hoogopgeleid	20	10
Twee volwassenen en hoogopgeleid	20	10
Totaal	197	100

Als naar de leeftijdsverdeling wordt gekeken onder de huishoudentypologieën, de ouderen van 65 jaar en ouder buiten beschouwing gelaten, dan zijn 25 tot 44-jarigen in elke typologie in de meerderheid (van 50 tot 58%), uitgezonderd laagopgeleide alleenstaanden. Voor de laatste groep telt dat 45 tot 64-jarigen veruit de meerderheid vormen (78%). Zoals ook al eerder bleek in de analyse, liggen de inkomsten van de bewoners met een hoog opleidingsniveau gemiddeld hoger dan van de bewoners met laag opleidingsniveau. Onder Marokkaanse en Turkse gezinnen is de verdeling tussen bewoners met een hoog en laag inkomen vrijwel evenredig. Er zijn er net iets meer met een laag inkomen.

Bij de bovenstaande indeling moet overigens opgemerkt worden dat deze niet altijd statisch is. Door verandering van leeftijd, huishoudenssamenstelling of inkomen kan een huishouden tot een ander type gaan behoren.

Verdeling huishoudentypen over de straten

Om na te gaan hoe de verdeling van de acht onderscheiden huishoudentypen over het complex Henri Dunant is, is gekeken naar de verdeling over de zes straten (tabel A.8).⁹ In tabel 2.8 is het in een schematische vorm weergegeven. In de Annette Versluysstraat, Johannes van de Steurstraat en William Boothstraat wonen relatief de meeste ouderen. Van deze drie straten is van de hoofdbewoners veertig procent of meer ouder dan 65 jaar. In de William Boothstraat is het aandeel laagopgeleide ouderen opvallend hoog (38%).

In de Henri Dunantstraat, Ottho Heldringstraat en Elisabeth Boddaertstraat wonen relatief de meeste gezinnen met kinderen. Respectievelijk 57, 46 en 41 procent van de huishoudens in deze straten heeft kinderen. In de Henri Dunantstraat, Ottho Heldringstraat treffen we vooral Marokkaanse en Turkse tweeoudergezinnen en laagopgeleide ouder(s) met kinderen aan. In

⁸ Zes huishoudens binnen deze typologie zijn twee volwassenen zonder kinderen.

⁹ Er zijn vijf L-vormige woonblokken in het complex Henri Dunant, waarvan de haken aan de Henri Dunantstraat liggen. In bijlage C, tabel C.3, zijn de huishoudentypen verdeeld over de vijf wooncomplexen.

de Elisabeth Boddaertstraat wonen relatief veel hoogopgeleide ouders met kinderen. In de William Boothstraat treffen we naast de ouderen ook relatief veel hoogopgeleide ouder(s) met kinderen aan.

In de Annette Versluysstraat en Johannes van de Steurstraat wonen vooral de bewoners zonder kinderen (respectievelijk 40 en 34%). In de Annette Versluysstraat worden met name hoogopgeleide tweepersoonshuishoudens zonder kinderen ('empty nesters') aangetroffen en in de Johannes van de Steurstraat vooral laagopgeleide alleenstaanden. In de Elisabeth Boddaertstraat wordt het hoogste aandeel hoogopgeleide alleenstaanden aangetroffen.

Tabel 2.8. Relatief aandeel huishoudentypen over de zes straten

	Ouderen (65+)	Huishoudens met kinderen	Huishoudens zonder kinderen
Henri Dunantstraat	Laag	Hoog	Redelijk
Annette Versluysstraat	Hoog	Laag	Hoog
Elisabeth Boddaertstraat	Redelijk	Hoog	Redelijk
William Boothstraat	Hoog	Redelijk	Redelijk
Johannes van de Steurstraat	Hoog	Laag	Hoog
Ottho Heldringstraat	Redelijk	Hoog	Laag

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

3 BELEVING HUIDIGE WONING

3.1 Inleiding

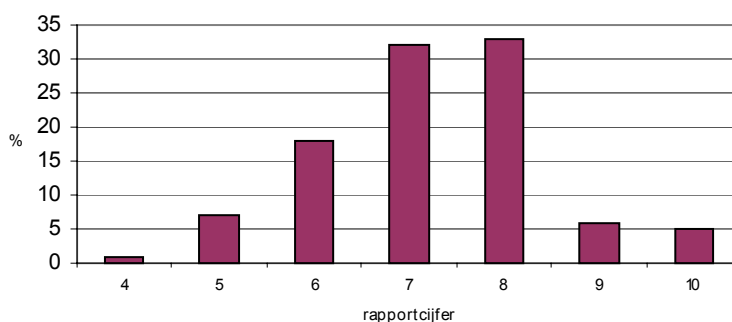
In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het oordeel dat bewoners van het complex Henri Dunant hebben over hun woning en woonomgeving. Er wordt niet alleen gekeken naar het algemeen beeld, maar aan de hand van de in hoofdstuk 2 geformuleerde huishoudenstypologieën zal tevens de waardering nader bekeken worden. Met name daar waar de samengestelde bewonersgroepen afwijken van het gemiddelde of opvallende resultaten laten zien, worden deze vermeld. In paragraaf 3.2 en 3.3 komt de waardering voor de kenmerken van respectievelijk de woning en de woonomgeving aan bod. Paragraaf 3.3 geeft een korte samenvatting.

3.2 Waardering voor woning

Algemene waardering van de woning

Gemiddeld waarderen de respondenten hun woning met een 7,2.¹ Figuur 3.1 toont de spreiding van de rapportcijfers die respondenten hebben gegeven. Ruim negentig procent geeft een zes of hoger voor hun woning in het algemeen. Acht procent geeft een onvoldoende (een vijf of lager) voor hun woning.

Figuur 3.1 Rapportcijfer op een schaal van 1 tot 10 voor woning in complex Henri Dunant (n=200)

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

¹ Bewoners uit Slotervaart geven in 2003 gemiddeld een 7,5 als rapportcijfer voor hun woning, Amsterdammers geven gemiddeld een 7,2 (Jaarrapportage Westelijke Tuinsteden 2004, Dienst O&S Amsterdam).

Als er wordt gekeken naar de rapportcijfers die op straatniveau worden gegeven, dan valt op dat er verschillen in waardering zijn (zie tabel 3.1). Tussen de hoogste, de Annette Versluysstraat (7,8), en het laagste rapportcijfer, Elisabeth Boddaertstraat (6,8), zit een verschil van één rapportcijferpunt.²

Tabel 3.1 Rapportcijfer op een schaal van 1 tot 10 voor woning naar straat (n=200)

Straat	Rapportcijfer	Aantal
Henri Dunantstraat	7,1	66
Annette Versluysstraat	7,8	26
Elisabeth Boddaertstraat	6,8	32
William Boothstraat	7,6	22
Johannes van de Steurstraat	7,2	30
Ottho Heldringstraat	7,5	24
Totaal	7,2	200

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

Ook wanneer een analyse wordt gemaakt op woonlaag, dan valt op dat bewoners die op de laagste etages wonen een hoger rapportcijfer geven dan de bewoners op de hoogste verdiepingen. Bewoners op de begane grond en eerste verdieping geven gemiddeld een 7,4, bewoners op de tweede een 7,3, bewoners op de derde een 7,2 en bewoners op de hoogste woonlaag, de vierde, een 7,0.

Op basis van de samengestelde huishoudenstypologieën geven gezinnen met kinderen (ongeacht opleidingsniveau of etniciteit) gemiddeld het laagste rapportcijfer (6,9) en geven ouderen het hoogste cijfer (7,7)

Waardering aspecten van de woning

De waardering van de woning is onder te verdelen in specifieke kenmerken van de woning (zoals indeling, grootte, oppervlakte kamers, keuken, toilet en douche), installaties en geluids- en warmte-isolatie. Respondenten konden in de enquête kiezen voor de waardering zeer goed, goed, neutraal, slecht en zeer slecht. In de onderstaande tabellen zijn de antwoordcategorieën vanwege de overzichtelijkheid ingedikt en is er een driedeling van gemaakt: 'tevreden', 'neutraal' en 'ontevreden'.

Wanneer het gemiddelde van alle onderdelen (22 in totaal) van de woning (tabel 3.1a tot tabel 3.1i) getrokken wordt, dan is per onderdeel 65 procent tevreden en 22 procent ontevreden. Deze gemiddelden kunnen gebruikt worden om de waardering per woningonderdeel in een breder perspectief te plaatsen.

² Er zijn vijf L-vormige woonblokken, waarvan de haken aan de Henri Dunantstraat liggen. In bijlage C, tabel C.1, zijn de rapportcijfers aangegeven per wooncomplex

Grootte en indeling woning

Over het algemeen zijn de respondenten tevreden over de indeling van de woning, de grootte van de woning, het aantal kamers en de box- en bergingsruimte. Gemiddeld is ruim driekwart van de respondenten er tevreden over. De waardering voor deze aspecten laat een redelijk gelijke verdeling zien. (zie tabel 3.1a). Het aantal kamers en de box- en bergingsruimte worden relatief het laagst gewaardeerd.

Kijkend naar de tevredenheid onder de samengestelde huidhoudentypologieën, is te zien dat ouderen in het algemeen veruit het meest tevreden zijn over de genoemde aspecten. Daarna volgen de laagopgeleide alleenstaanden. Hoogopgeleide ouder(s) zijn juist het minst tevreden. Hoogopgeleiden zonder kinderen blijken ook zeer kritisch.

Tabel 3.1a Waardering voor de grootte en indeling woning (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Indeling van de woning (n=201)	78	7	14
Grootte van de woning qua oppervlak (aantal m2) (n=201)	78	8	14
Het aantal kamers (n=201)	77	4	18
Box/berging (n=197)	73	8	20

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

Buitenzijde woning

Ook zijn de respondenten over het algemeen tevreden over het zicht op de woning en de (gemeenschappelijke) tuinen. Met name de buitenkant van de woning vanaf de tuinen bezien, en de eigen tuin of het balkon worden zeer hoog gewaardeerd. De voorzijde van de woning en de gemeenschappelijke binnentuin worden verhoudingsgewijs aanzienlijk minder gewaardeerd.

Laagopgeleide bewoners blijken genoemde onderdelen gemiddeld hoger te waarderen dan hoogopgeleiden.

Tabel 3.1b Waardering voor de buitenkant en buitenzijde woning (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Buitenkant van de woning vanaf de voorkant bezien (n=201)	72	17	11
Buitenkant van de woning vanaf de tuinen bezien (n=202)	82	10	8
Balkon of tuin (n=201)	88	6	6
Gemeenschappelijke binnentuin (n=145)	74	14	11

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

Keuken

De keuken wordt door 70 procent als goed gewaardeerd. Bijna een vijfde van de bewoners is ontevreden over de grootte en de uitrusting. Veel bewoners die ontevreden zijn over de uitrusting van de keuken, zijn dat omdat deze verouderd en/of te beperkt zou zijn.

Gezinnen met kinderen - met name de Marokkaanse en Turkse gezinnen - zijn het minst te spreken over de grootte van de keuken. Over de uitrusting van de keuken zijn juist de hoog-opgeleiden zonder kinderen het minst tevreden.

Tabel 3.1c Waardering voor de keuken in de woning (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
De grootte van de keuken (n=201)	70	11	19
De uitrusting van de keuken (n=197)	70	13	17

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Sanitaire voorzieningen

De sanitaire voorzieningen worden relatief laag gewaardeerd (onder het gemiddelde). Ruim een kwart van de bewoners is zowel ontevreden over het toilet als over de douche of badkamer. De klachten kunnen per bewoner over beide voorzieningen verschillen. Het is te oud, te klein, niet betegeld (douche), mist een wasbak (toilet), slechte afvoer (douche), et cetera. Gezinnen met kinderen zijn zeer ontevreden over het toilet en alleen ouderen zijn over de douche relatief tevreden.

Tabel 3.1d Waardering voor de sanitaire voorzieningen in de woning (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Toilet (n=200)	61	12	27
Douche/badkamer (n=201)	62	11	27

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Installaties in de woning

De waardering voor de installaties is redelijk tot goed te noemen. De boiler wordt zeer goed gewaardeerd, bijna 90 procent is tevreden. Ruim driekwart is tevreden over de verwarming en de geiser. Bij bewoners die minder tevreden zijn over de verwarming, variëren de klachten over het niet hebben van een cv, het missen van een cv in de gang of slaapkamer, het slecht verwarmen van de cv, of dat de buizen en radiator verroest zijn. De geiser geeft volgens sommige bewoners niet genoeg (warm) water en is te oud.³

Tabel 3.1e Waardering voor installaties in de woning (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Verwarming (n=193)	77	9	15
Geiser (n=62)	76	8	16
Boiler (n=64)	89	2	9

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

³ Gezien de lage aantallen wordt hier geen onderscheid gemaakt naar de verschillende bewonersgroepen.

Warmte- en geluidsisolatie

De verschillende vormen van isolatie worden zeer laag gewaardeerd. Met name over de warmte-isolatie en de geluidsisolatie tussen de woningen zijn veel bewoners ontevreden (respectievelijk 31 en 48%).

Ouderen in het algemeen zijn verreweg het minst kritisch over de genoemde aspecten. De overige groepen laten bijna een gelijke verdeling zien in ontevredenheid. Bewoners zonder kinderen klagen wel het meest over geluidsoverlast van de burens.

Tabel 3.1f Waardering voor warmte-isolatie en geluidsisolatie 'van buiten' en tussen de woningen (%)⁴

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Warmte-isolatie (n=200)	44	25	31
Geluidsisolatie 'van buiten' (n=202)	51	31	17
Geluidsisolatie tussen woningen (n=202)	28	24	48

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Trappenhuis

Ook het trappenhuis kent geen hoge waardering. De meeste respondenten die kritiek hebben, vinden voornamelijk dat het er niet schoon is (*"het is vies en het stinkt er"*) en dat het slecht is onderhouden. Desgevraagd zegt eenderde in onderling overleg met de burens het trappenhuis schoon te maken. De overige bewoners doen dat niet.

Het is opvallend dat tussen verschillende groepen bewoners de meningen sterk kunnen verschillen. Negentig procent van de Marokkaanse en Turkse gezinnen zegt tevreden te zijn. Voor de hooggeleide tweepersoonshuishouden is dat maar eenderde.

Tabel 3.1g Waardering voor het trappenhuis (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Trappenhuis (n=180)	66	12	22

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Ouderenvoorzieningen

De respondenten zijn niet tevreden over de voorzieningen voor ouderen in de woning. Zoals te verwachten is, zijn het vooral de ouderen die hier ontevreden over zijn. Zestig procent is ontevreden over de toegankelijkheid van de woning voor een rolstoel of rollator en bijna de helft (44%) vindt dat er een lift ontbreekt. Ook jongere bewoners geven aan een lift te missen in de woningen.

⁴ In de vragenlijst bestonden de antwoordcategorieën van deze drie items uit 'goed', 'redelijk' en 'slecht'. Vanwege de consistentie van het verslag, hebben we deze omgezet in de huidige antwoordcategorieën.

Tabel 3.1h Waardering voor ouderenvoorzieningen woning (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Toegankelijkheid van de woning voor rolstoel of rollator (n=76)	28	12	61
Het ontbreken van een lift (n=152)	36	20	44

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Huurprijs

Een aanzienlijk deel van de bewoners is ontevreden over de prijs-kwaliteitverhouding. De huurprijs van de woningen wordt door bijna 30 procent als te hoog ervaren.

Ouderen zijn veruit het meest tevreden over de huurprijs. Gezinnen met kinderen en alleenstaande hoogopgeleiden het minst.

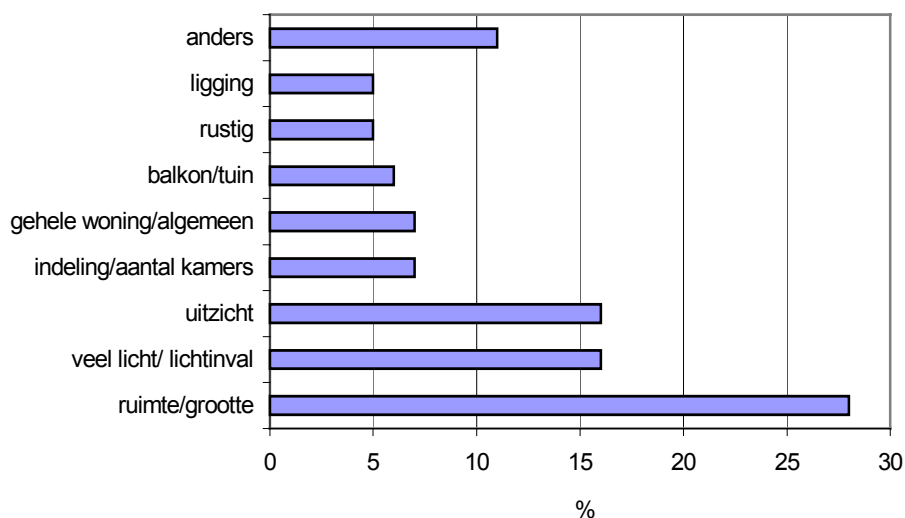
Tabel 3.1i Waardering voor de huurprijs woning (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Huurprijs (n=198)	55	17	28

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Meest positieve aspect woning

Aan de bewoners is gevraagd om het meest positieve aspect van de woning te benoemen en hiervoor een cijfer te geven (zie figuur 3.2a). Van de woning worden met name de grootte, het licht(inval) en het uitzicht hoog gewaardeerd. Gemiddeld geven de bewoners een 8,0 voor het meest positieve aspect van de woning.

Figuur 3.2a Meest positieve aspect van de woning in het complex Henri Dunant (n=193)

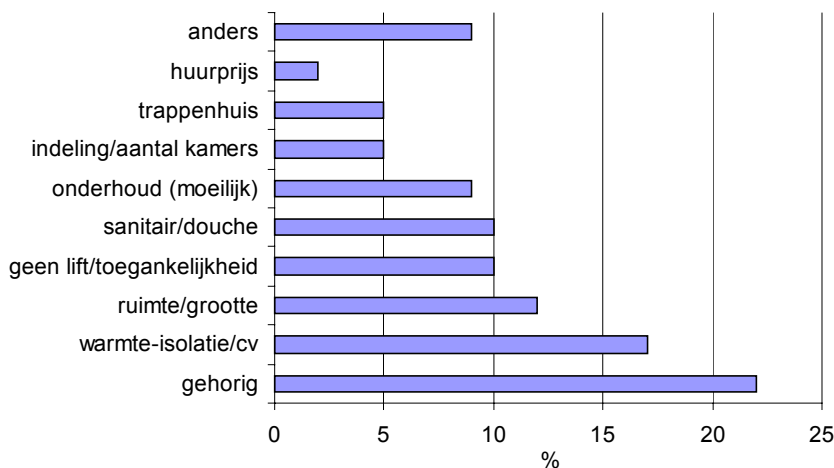
Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Opvallend is dat de helft van de Marokkaanse en Turkse gezinnen vindt dat de grootte van de woning het meest positieve aspect is. Dat is beduidend meer dan bij de andere groepen.

Meest negatieve aspect woning

Ook konden de bewoners het meest negatieve aspect van de woning aangeven en beoordelen met een cijfer (zie figuur 3.2b). Zowel de geluids- als warmte-isolatie worden veruit het meest genoemd. De grootte, slechte toegankelijkheid voor ouderen, en sanitair en douche worden ook vaak als slecht ervaren. Gemiddeld geven de bewoners een 4,2 voor het meest negatieve aspect van de woning.

Figuur 3.2b Meest negatieve aspect van de woning in het complex Henri Dunant (n=172)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Hoogopgeleiden (met of zonder kinderen) ergeren zich vaak het meest aan de gehorigheid van de woningen, en gezinnen met kinderen vinden de warmtevoorziening vaak het meest negatieve aspect. De aspecten geen lift en slechte toegankelijkheid scoren vooral hoog bij de ouderen.

Aanpassingen woning

Eenderde (33%) van de bewoners heeft aangegeven in het verleden veranderingen aan de woning te hebben aangebracht met het doel het te verbeteren. Het gaat om allerlei verschillende aanpassingen. Met name de keuken (vernieuwd, kasten ingebouwd), sanitair en douche/badkamer (plaatsen van wasbak, betegelen), samenvoeging van ruimtes of anderszins de indeling aanpassen (muur stuken) en het leggen van een nieuwe vloer, worden genoemd. Sommige bewoners hebben hierover contact gehad met de Dageraad, een ander deel heeft dit zelfstandig gedaan.

Onder alle huishoudenstypologieën geeft een kwart tot ruim de helft (ouder(s) met kinderen en hoogopgeleid) aan veranderingen te hebben aangebracht. Hoogopgeleide alleenstaanden zijn hier een uitzondering op. Van hen geeft maar vijf procent aan iets veranderd te hebben aan de woning.

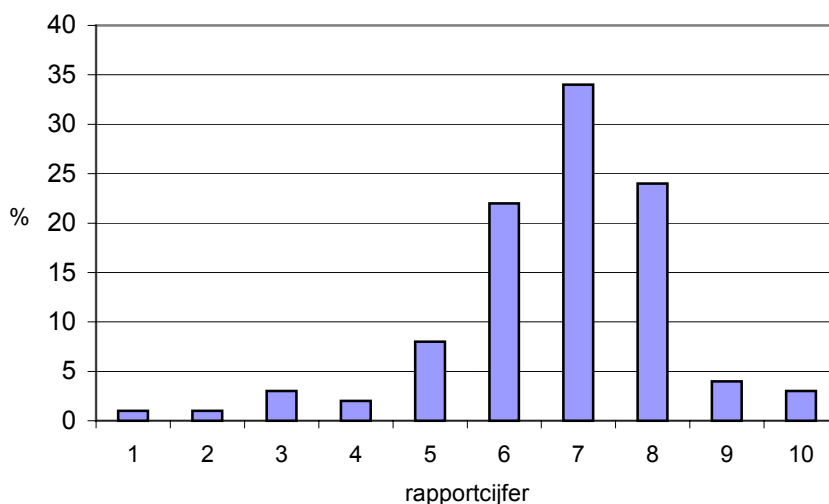
Tweederde (64%) van de bewoners vindt dat er aspecten zijn die aan de woning verbeterd kunnen worden. Het gaat om aspecten die we in figuur 3.2b hebben gezien. Van deze groep die geantwoord hebben op de vraag of ze bereid zijn hier meer huur voor te betalen (75 respondenten), zegt bijna eenderde (31%) hier een (lichte) huursverhoging voor over te hebben. Het zal niet geheel verrassend zijn dat onder de hoogopgeleide alleenstaanden het hoogste percentage (85%) zit dat aangeeft dat er nog aspecten zijn die aan de woning verbeterd kunnen worden. Ouderen hebben wat dat betreft de minste eisen.

3.3 Waardering voor woonomgeving

Algemene waardering van de woonomgeving

Gemiddeld waarden de respondenten hun woonomgeving met een 6,8.⁵ Figuur 3.3 toont de spreiding van de rapportcijfers die respondenten hebben gegeven. 86 procent geeft een zes of hoger voor hun woonomgeving in het algemeen, zestien procent geeft een onvoldoende (een vijf of lager) voor hun buurt.

Figuur 3.3 Rapportcijfer op een schaal van 1 tot 10 voor woonomgeving complex Henri Dunant (n=198)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

⁵ Bewoners uit Slotervaart geven in 2003 gemiddeld een 6,5 als rapportcijfer voor hun woonomgeving, Amsterdamers geven gemiddeld een 6,6 (Jaarrapportage Westelijke Tuinsteden 2004, Dienst O&S Amsterdam).

Opvallend aan de rapportcijfers die op straatniveau worden gegeven, is dat de Ottho Heldringstraat (6,3) beduidend lager scoort dan de overige straten (zie tabel 3.2)⁶.

Tabel 3.2 Rapportcijfer op een schaal van 1 tot 10 voor woonomgeving naar straat (n=198)

Straat	Rapportcijfer	Aantal
Henri Dunantstraat	6,7	65
Annette Versluysstraat	6,9	26
Elisabeth Boddaertstraat	6,8	31
William Boothstraat	7,1	22
Johannes van de Steurstraat	7,1	30
Ottho Heldringstraat	6,3	24
Totaal	6,8	198

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

Op basis van de samengestelde huishoudenstypologieën geven ouderen en laagopgeleide alleenstaanden (hierin zitten relatief ook veel 45 tot 64-jarigen) gemiddeld het hoogste rapportcijfer (7,1) voor de woonomgeving. Opvallend is dat Marokkaanse en Turkse gezinnen gemiddeld veruit de laagste cijfers uitdelen (6,3).

Waardering aspecten van de woonomgeving

De waardering van de woonomgeving is onder te verdelen in zowel een algemene beleving van de buurt (de leefbaarheid) als de specifieke kenmerken van een buurt (bereikbaarheid, voorzieningenniveau). Net als in de vorige paragraaf zijn de antwoorden ingedikt van vijf naar drie categorieën: ‘tevreden’, ‘neutraal’ en ‘ontevreden’.

Wanneer het gemiddelde van alle onderdelen (14 in totaal) van de woning (tabel 3.2a tot tabel 3.2g) getrokken wordt, dan is per onderdeel gemiddeld 59 procent tevreden en 22 procent ontevreden. Deze gemiddelden kunnen gebruikt worden om de waardering voor ieder buurt-onderdeel in een breder perspectief te plaatsen.

Leefbaarheid

Voor het meten van de leefbaarheid in de buurt worden vaak buurtindicatoren zoals veiligheidsbeleving, sociale cohesie, sfeer en verloedering gebruikt (tabel 3.2a).

Bijna een kwart van de bewoners vindt de Staalmanpleinbuurt niet veilig.⁷ Bewoners zijn met name ’s avonds bang voor (Marokkaanse) hangjongeren, berovingen en/of geweld. Bewoners melden ook menigmaal dat er in auto’s wordt ingebroken. Over de sociale contacten in de buurt zijn relatief veel bewoners tevreden (60%) of denken er neutraal (29%) over.

⁶ Er zijn vijf L-vormige woonblokken, waarvan de haken aan de Henri Dunantstraat liggen. In bijlage C, tabel C.2, zijn de rapportcijfers aangegeven per wooncomplex.

⁷ In Amsterdam heeft in 2001 36 procent gevoelens van onveiligheid in de buurt (Staat van de stad Amsterdam II, 2003). Het landelijk gemiddelde is in 2003 ongeveer 23 procent (CBS, 2004). Bij vergelijking van de cijfers dient wel rekening te worden gehouden met verschillen in vraagstelling.

Over de sfeer in de buurt zijn de bewoners negatiever. Een kwart is hier ontevreden over. Opmerkingen van bewoners over de sociale contacten en de sfeer gaan voornamelijk over het ‘langs elkaar leven’ van mensen. Vooral autochtonen vinden dat allochtonen ‘naar buiten toe’ gesloten zijn. Ook de generatiekloof tussen de ouderen in de buurt en de jonge aanwas wordt als reden aangemerkt voor een gebrek aan sociale contacten.

De bewoners van het complex zijn niet te spreken over de vervuiling in de buurt. Minder dan de helft is hier tevreden over, eenderde is ontevreden.⁸ Bewoners klagen over zwerfvuil en verwijten vooral buurtgenoten dat zij grofvuil op straat plaatsen en/of dat zij afval niet in, maar naast de daarvoor bestemde containers plaatsen.

Wanneer het gemiddelde van bovenstaande indicatoren genomen wordt, blijkt rond een kwart niet tevreden te zijn over de leefbaarheid in de buurt.

Tabel 3.2a Waardering voor de leefbaarheid (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Veiligheid in de buurt (n=198)	60	17	23
Sociale contacten in de buurt (n=195)	58	29	13
Sfeer in de buurt (n=199)	54	23	24
Vervuiling v/d buurt (bijv. straatvuil) (n=199)	46	20	34

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

Wanneer de leefbaarheid wordt aanschouwd vanuit de verschillende huishoudenstypologieën dan valt op dat Marokkaanse en Turkse gezinnen op alle aspecten veruit het meest tevreden zijn (gemiddeld 80%). Het opleidingsniveau, het hebben van kinderen of de levensfase van de huishoudens lijkt niet van invloed te zijn op de waardering van de leefbaarheid in de woonomgeving. Hoogopgeleide volwassenen zonder kinderen en laagopgeleide ouderen zijn over alle leefbaarheidsaspecten het minst ontevreden.

Voorzieningenaanbod

Over het aanbod van voorzieningen zijn de bewoners niet positief. De helft van de respondenten vindt het aanbod van winkels te laag of vindt dat deze te ver weg liggen (zie tabel 3.2b). Het aanbod van sportvoorzieningen en scholen scoort ook slecht. Rond eenderde van de bewoners is over het aanbod van beide ontevreden. Het aanbod van zorgvoorzieningen wordt ten opzichte van het overige voorzieningenniveau, relatief goed gewaardeerd. 58 procent zegt hier tevreden over te zijn.

⁸ 28 procent van de bewoners uit Slotervaart vindt in 2003 dat hun buurt verloederd is, voor Amsterdammers is dat 35 procent (Jaarrapportage Westelijke Tuinsteden 2004, Dienst O&S Amsterdam).

Tabel 3.2b Waardering van voorzieningenaanbod (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Aanbod van winkels (n=198)	40	9	51
Aanbod van scholen (n=95)	43	26	31
Aanbod van zorgvoorzieningen (n=165)	58	24	18
Aanbod van sportvoorzieningen (n=138)	36	29	35

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Marokkaanse en Turkse gezinnen zijn zeer positief over de leefbaarheid. Over het aanbod van voorzieningen zijn zij opmerkelijk genoeg het minst tevreden. Op alle aspecten afzonderlijk scoren zij de laagste scores: gemiddeld is exact de helft ontevreden over alle voorzieningen. Verder is opvallend dat laagopgeleide alleenstaanden als enige groep over het algemeen tevreden is met het winkelaanbod en dat de Marokkaanse en Turkse groep en hoogopgeleide ouder(s) met kinderen ook kritisch zijn over het sport- en scholenaanbod.

In figuur 3.4 wordt erop teruggekomen welke voorzieningen bewoners in de buurt missen.

Groenvoorziening

Bewoners waarderen het groen in de buurt zeer hoog. Negentig procent (!) is tevreden over de aanwezigheid van groen (zie tabel 3.2c)

Tabel 3.2c Waardering voor groen (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Groen in de buurt (n=199)	90	5	5

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Parkeervoorziening

Zeventig procent van de bewoners zegt tevreden te zijn over de parkeermogelijkheden in de buurt (zie tabel 3.2d). Eenvijfde is hier ontevreden over. Ontevreden bewoners klagen bijna zonder uitzondering dat werknemers van nabij gelegen bedrijven de parkeerplaatsen innemen.

Tabel 3.2d Waardering voor parkeergelegenheid (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Parkeergelegenheid voor auto (n=178)	69	12	19

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Verkeerssituatie

Over de verkeerssituatie in de woonomgeving zijn bewoners, zowel alleenstaanden als gezinnen, niet positief. Een kwart is ontevreden, terwijl maar net iets meer dan de helft er tevreden over is (zie tabel 3.2e). Te hard rijden en agressief rijgedrag van automobilisten stoort buurtbewoners het meest.

Tabel 3.2e Waardering voor verkeerssituatie (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Verkeerssituatie in de buurt (n=192)	53	22	24

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Openbaar vervoer

De bewoners zijn zeer te spreken over de bereikbaarheid van de buurt met het openbaar vervoer. Liefst 96 procent (!) is hier tevreden over (zie tabel 3.2f).

Tabel 3.2f Waardering voor bereikbaarheid met openbaar vervoer (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Openbaar Vervoer (n=195)	96	4	1

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Speeltuinen

Over de speeltuinen in de woonomgeving zijn de bewoners gematigd positief. Ruim tien procent zegt hier ontevreden over te zijn, de overigen zijn neutraal of tevreden (zie tabel 3.2g). De kritiek van de ontevredenen is divers: ze worden te weinig gebruikt of door alleen allochtone kinderen, het stelt niks voor, te weinig speeltoestellen, geeft overlast, et cetera.

Van de gezinnen met kinderen zijn Marokkanen en Turken het meest positief (gemiddeld 84%) over de speeltuinen. Hoogopgeleide ouder(s) zijn er het meest negatief over (gemiddeld is 27% ontevreden).

Tabel 3.2g Waardering voor de speeltuinen (%)

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Speeltuin 'De Wentelbaan' (n=124)	61	27	12
Kleine speeltuinen in de binnentuinen (n=130)	66	22	12

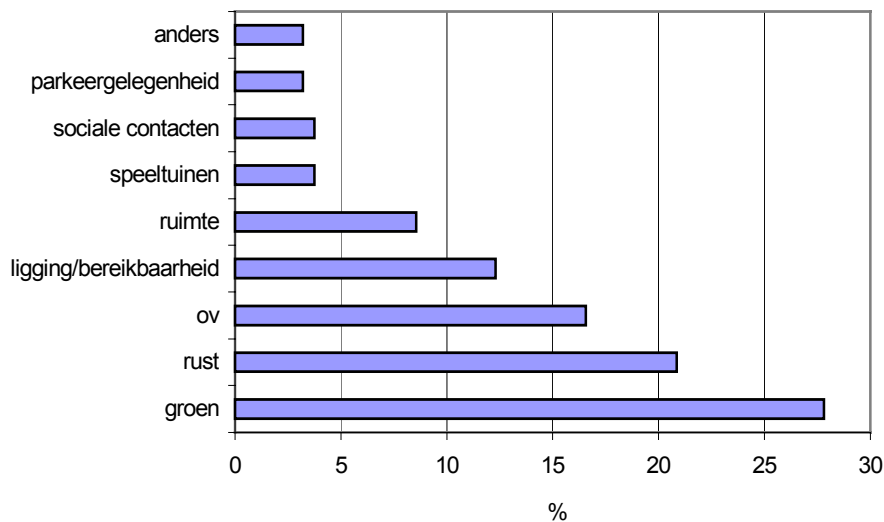
Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Meest positieve aspect woonomgeving

De bewoners is gevraagd om het meest positieve aspect van hun buurt te benoemen en hiervoor een cijfer te geven (zie figuur 3.3a). Van de woonomgeving worden op volgorde van belangrijkheid het groen, de rust, het openbaar vervoer, de ligging en bereikbaarheid en de

ruimte hoog gewaardeerd. Gemiddeld geven de bewoners een 8,0 voor het meest positieve aspect van de woonomgeving.

Figuur 3.3a Meest positieve aspect van de Staalmanpleinbuurt (n=187)

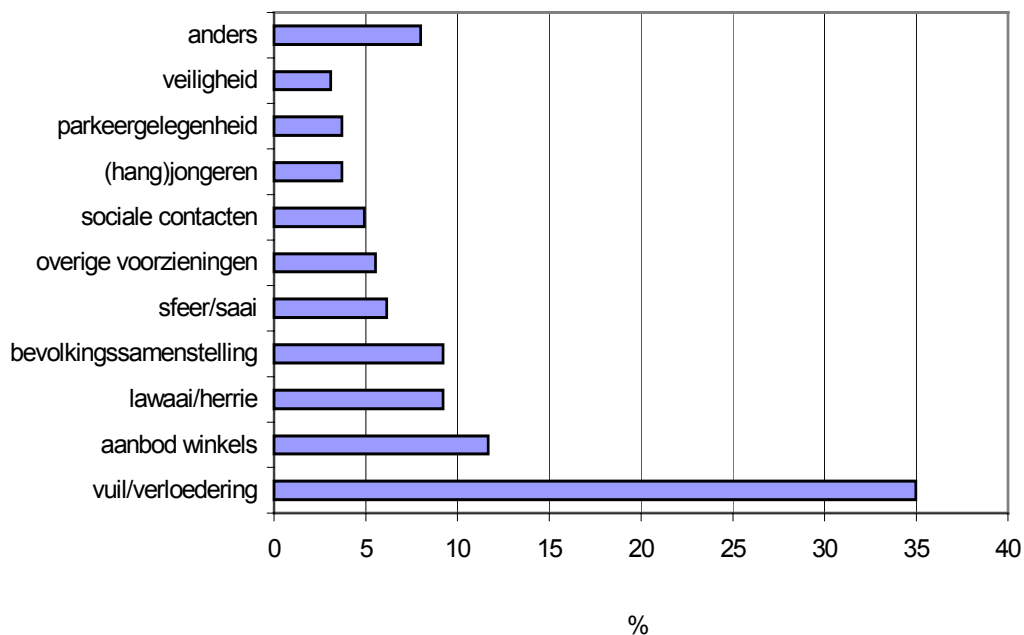
Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Vooraf oudere bewoners noemen het groen van de woonomgeving vaak als positief aspect. Rust en openbaar vervoer worden door bijna alle groepen relatief vaak genoemd.

Meest negatieve aspect woonomgeving

Ook konden de bewoners het meest negatieve aspect van de woonomgeving aangeven en beoordelen met een cijfer (zie figuur 3.3b). Veruit het merendeel van de bewoners stoort zich het meest aan de vervuiling en verloedering in de buurt. Het gebrekkige aanbod van winkels, lawaai en herrie in de publieke ruimte en de bevolkingssamenstelling worden daarna het meest genoemd. Gemiddeld geven de bewoners een 4,4 voor het meest negatieve aspect van de woonomgeving.

Figuur 3.3 b Meest negatieve aspect van de Staalmanpleinbuurt (n=163)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

De helft van de ouderen noemt verloedering en vervuiling als de meest negatieve aspecten van de buurt. Maar ook de andere huishoudentypologieën noemen dit relatief veel.

Buurtbinding

Op de vraag of men zich verbonden voelt met de buurt, antwoordt meer dan de helft (55%) van de respondenten hierop "ja". Bewoners motiveren dit met opmerkingen als: "*ik woon hier al lang*"; "*goed contact met de buren*"; "*mijn werk is ook in de buurt*"; "*familie en vrienden in de buurt*" en/of "*door de kinderen*". De groep bewoners die zich verbonden voelt met de buurt, geeft als rapportcijfer voor de buurt gemiddeld een 7,0. De bewoners die geen binding voelen met de buurt, missen de eerder genoemde motivaties die buurtgebonden bewoners wel hebben. Daarbij zijn ze vaak ook iets negatiever over de buurt (gemiddeld rapportcijfer 6,6).

Opvallend is dat Marokkaanse of Turkse gezinnen zich beduidend meer met de buurt betrokken voelen dan de overige groepen. Bijna 90 procent van hen zegt zich verbonden te voelen met de buurt. Daarna zijn ouderen het meest gebonden aan de buurt. Hoogopgeleiden met en zonder kinderen hebben gemiddeld de minste buurtbinding.

Tevredenheid contact met directe burenen

In de tabellen 3.3a en 3.3b staat een overzicht van de tevredenheid over en de manier waarop bewoners contact hebben met de burenen in het complex Henri Dunant. Bijna driekwart van de respondenten is tevreden over het contact dat ze hebben met de burenen. Acht procent is ontevreden of vindt dat het achteruit gaat. Het contact dat er is tussen de burenen, is voornamelijk het groeten van elkaar (60 procent). Eenvijfde van de bewoners komt bij elkaar op visite. Twee procent van de respondenten heeft een conflict met de burenen. Alleenstaanden en volwassenen zonder kinderen hebben de minst intensieve contacten met de burenen. De bewoners die geen contact met de burenen hebben, ervaren dit niet per se als negatief.

Tabel 3.3a **Tevredenheid over contact tussen bewoners van het complex Henri Dunant (n=202)**

	Aantal	Percentage
Tevreden	148	73
Neutraal	36	18
Slecht/minder geworden	17	8
Weet niet/geen mening	1	0
Totaal	202	100

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

Tabel 3.3b **Soort contact tussen bewoners van het complex Henri Dunant (n=202)**

	Aantal	Percentage
Elkaar groeten/praatje	122	60
Bij elkaar over de vloer	40	20
Geen contact	35	17
Conflict	5	2
Totaal	202	100

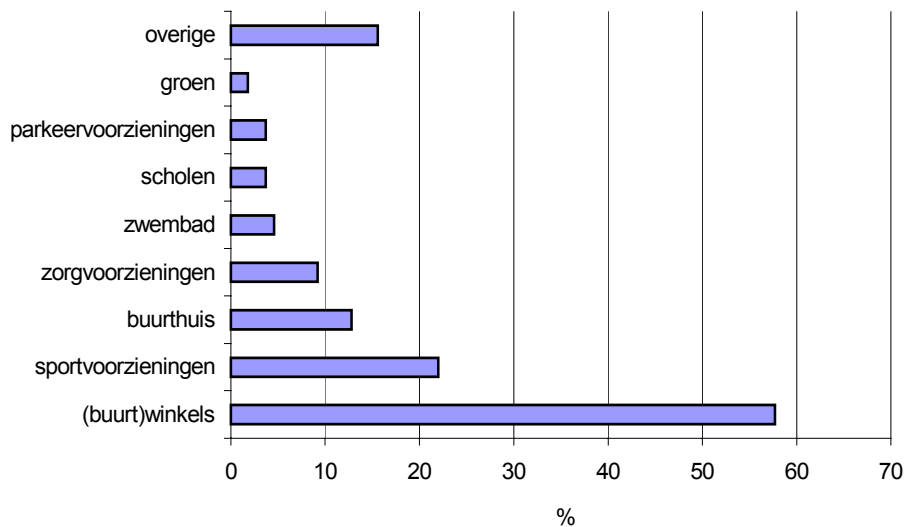
Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

Uiteindelijk zegt driekwart van de bewoners dat burenen rekening met elkaar houden of dat soms doen. Vijftien procent van de bewoners zegt dat burenen dit niet doen. De laatste groep komt onder alle bewonerstypen voor.

Voorzieningen die gemist worden

De bewoners hebben kunnen aangeven of ze voorzieningen missen in de buurt en welke voorzieningen ze dan missen. Driekwart van de respondenten (n=151) zegt één of meer voorzieningen in de buurt te missen. Van de bewoners die hebben aangegeven voorzieningen te missen, zegt meer dan de helft winkels in de buurt te missen. Dit komt overeen met wat we eerder al in de tekst hadden opgemerkt. Sportvoorzieningen en een buurthuis worden ook regelmatig genoemd.

Figuur 3.4 Voorzieningen die bewoners in de buurt missen (n=109)*

* Bewoners konden meer dan één antwoord geven.

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Op de laagopgeleide alleenstaanden na, die ook in het algemeen het minst aan voorzieningen in de buurt missen, noemen alle bewonerstypen buurtwinkels veruit het meest. Sportvoorzieningen worden door iedereen, behalve de ouderen, genoemd.

3.4 Samengevat

De woningen (cijfer 7,2) worden beter gewaardeerd dan de woonomgeving (cijfer 6,8). Aspecten van de woning die relatief goed scoren zijn: grootte en indeling, de kenmerken van de buitenzijde van de woning en de installaties in de woning. Redelijk tot matig scoren de keukens, het sanitair en het trappenhuis. Slecht tot minder goed scoren de warmte- en geluidsisolatie, de ouderenvoorzieningen en de huurprijs. Ouderen zijn over de woningen het meest tevreden, en gezinnen met kinderen zijn het minst tevreden. Vaak zijn de hoogopgeleiden ook kritischer ten aanzien van de woning dan de laagopgeleide bewoners. Ouderen missen vooral aangepaste voorzieningen (lift, gelijkvloers) in de woningen. Gezinnen met kinderen zijn minder tevreden over de keukens, het sanitair, de huurprijs en de warmtevoorzieningen. Alleenstaande bewoners ervaren geluidsoverlast het meest. Opvallend is dat over het trappenhuis de meningen tussen de verschillende bewoners ver uiteen lopen.

Aspecten van de woonomgeving die goed tot hoog gewaardeerd worden, zijn het groen, het openbaar vervoer, de parkeervoorzieningen en het contact met de directe buren. Redelijk tot matig scoren de leefbaarheid, de speelvoorzieningen en de buurtbinding die bewoners hebben. Slecht scoren het voorzieningenaanbod, de vervuiling en het verkeersgedrag. Over de

aspecten tonen de verschillende bewonersgroepen onderling geen grote afwijkingen. Ouderen hebben een hoge waardering voor het groen in de wijk, vinden de omgeving het meest verloederd en hebben gemiddeld een hoge buurtbinding. Hoogopgeleide bewoners hebben de minste buurtbinding. Bewoners zonder kinderen hebben het minst frequent contact met de burens. Over de waardering van de woonomgeving dienen de Marokkaanse en Turkse gezinnen apart genoemd te worden. Zij laten opmerkelijke uitkomsten zien. Zij geven aan een hoge buurtbinding te hebben, waarderen de speeltuinen hoog en ervaren de leefbaarheid in de buurt als bijzonder goed. Over het voorzieningenaanbod zijn zij daarentegen veruit het minst tevreden.

4 WOONCARRIÈRE EN WOONWENSEN

4.1 Inleiding

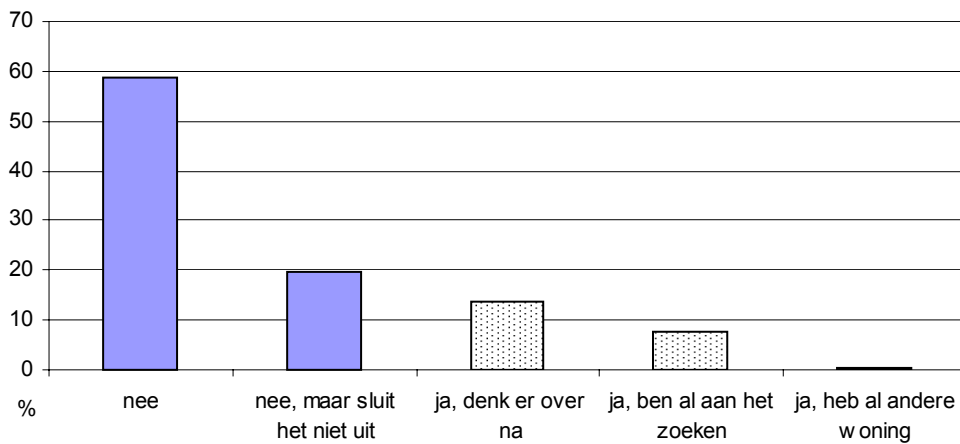
Uit het voorgaande hoofdstuk blijkt dat de bewoners van het Henri Dunantcomplex op een aantal terreinen zowel positief als negatief over hun woning en woonomgeving zijn. In dit hoofdstuk wordt stil gestaan bij de toekomstplannen van de bewoners. Ontevredenheid bij bewoners over de woning en woonomgeving, maar ook andere factoren zoals gezinsuitbreiding en werk, kunnen zo zwaarwegend zijn dat die tot verhuisplannen leiden. Ook in paragraaf 4.2 wordt nader bekeken of bewoners erover denken om op korte of langere termijn te verhuizen. In deze paragraaf behandelen we ook de woonwensen van de bewoners die aangeven te willen verhuizen. In paragraaf 4.3 komen vervolgens de woonwensen van degenen die willen blijven wonen in het complex, aan de orde.

4.2 Verhuisplannen

In figuur 4.1 staat een overzicht van de verhuisgeneigdheid van de bewoners van het complex Henri Dunant. De meeste bewoners blijken honkvast te zijn: bijna tachtig procent van de respondenten heeft (voorlopig) geen verhuisplannen. Van de 202 huishoudens zijn er 43 waarvan de bewoners verhuisplannen hebben. Van deze 43 huishoudens heeft één bewoner al een nieuwe woning gevonden.

Hoogopgeleiden (in alle huishoudenssamenstellingen, behalve ouderen) zijn het meest verhuisgeneigd (variërend van 30% tot 40%). In het vorige hoofdstuk bleek al dat zij het minste binding hebben met de buurt. Een groep die ook relatief vaak met de gedachte speelt om te verhuizen, zijn laagopgeleide ouder(s) met kinderen: een kwart van hen denkt erover na (zie tabel D.1 in bijlage D).

Figuur 4.1 Verhuisplannen van bewoners van het complex Henri Dunant (n=199)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Bijna de helft van de bewoners (46%) heeft in het verleden er wel eens aan gedacht om te verhuizen. Ook hier zijn het de bovengenoemde hoogopgeleiden en laagopgeleide ouder(s) die al eerder met de gedachte hebben gespeeld. Voor een deel van hen is het moeilijk om een andere, geschikte woonruimte te vinden. Maar ook andere zeer uiteenlopende verschillen worden genoemd om (nog) niet te verhuizen.

Verhuisredenen en locatievoorkeur

Als belangrijkste reden om te verhuizen wordt door tweederde genoemd dat de huidige woning niet bevalt (zie tabel 4.1). Zij waarderen hun woning dan ook met een lager rapportcijfer (6,6) dan degenen die geen verhuisplannen hebben (7,4)

Tabel 4.1 Reden van bewoners complex Henri Dunant om wel te willen verhuizen (n=39)

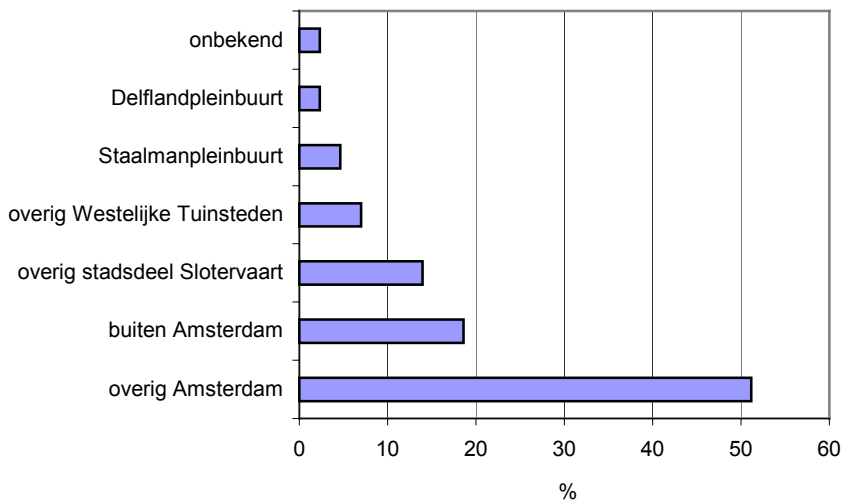
	Aantal	Percentage	Percentage van het totaal (n=202)
Woning bevalt niet	25	64	12
Privé-omstandigheden	7	18	3
Buurt bevalt niet	4	10	2
Andere reden	3	8	1
Totaal	39	100	19

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

De verhuisgeneigden noemen als verhuisredenen nauwelijks dat de buurt niet bevalt. Zij geven de woonomgeving wel een minder hoog cijfer dan de huishoudens zonder verhuisplannen (6,2 om 6,9). Dat de verhuisgeneigden niet heel buurtgebonden zijn, blijkt uit figuur 4.2. Een

groot deel van hen wil niet in de Westelijke Tuinsteden blijven wonen, maar naar elders in Amsterdam verhuizen, of zelfs naar buiten Amsterdam.

Figuur 4.2 Voorkeur locatie verhuiscandidate bewoners van het complex Henri Dunant (n=43)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Nieuwbouw in de Staalmanpleinbuurt

De verhuiscandidate is ook gevraagd of zij geïnteresseerd zijn in een nieuwbouwwoning in het hart van de Staalmanpleinbuurt die daar momenteel gerealiseerd worden.

Het blijkt dat er zeker een vraag is naar deze woningen. Bijna zestig procent maakt zijn of haar interesse kenbaar (zie tabel 4.2). Ook van de verhuiscandidate die aangaven liever naar elders in Amsterdam te willen verhuizen, is meer dan de helft geïnteresseerd.

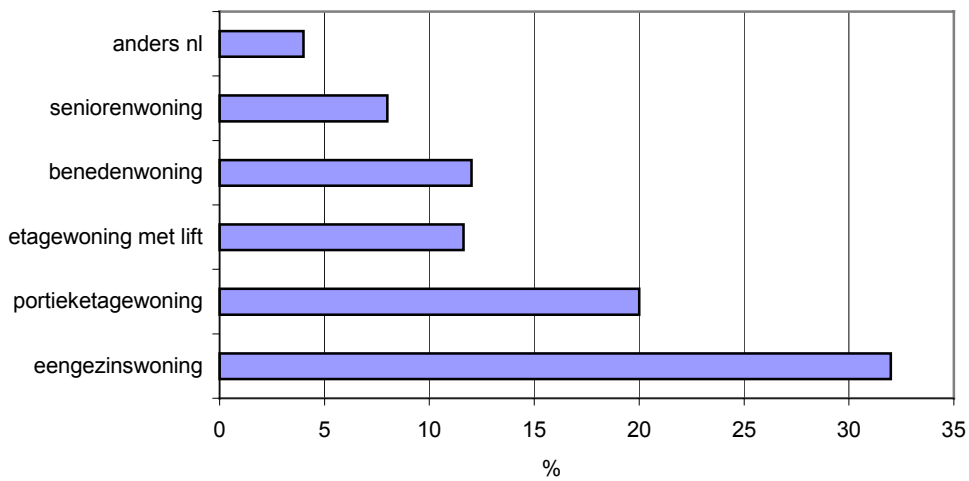
Tabel 4.2 Willen de verhuiscandidate eventueel verhuizen naar nieuwbouwwoning in de Staalmanpleinbuurt? (n=43)

Gewenste locatie door verhuiscandidate:	Ja	Nee	Totaal
Naar Westelijke Tuinsteden	11 (92%)	1 (8%)	12 (100%)
Naar overig Amsterdam	12 (55%)	10 (45%)	22 (100%)
Naar buiten Amsterdam	1 (13%)	7 (87%)	8 (100%)
Onbekend	1 (100%)	0	1 (100%)
Totaal	25 (58%)	17 (42%)	43 (100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Eenderde van de geïnteresseerden in de nieuwbouw in het hart van de Staalmanpleinbuurt betreft bij voorkeur een eengezinswoning (zie figuur 4.3). Vooral gezinnen met kinderen hebben hier een voorkeur voor.

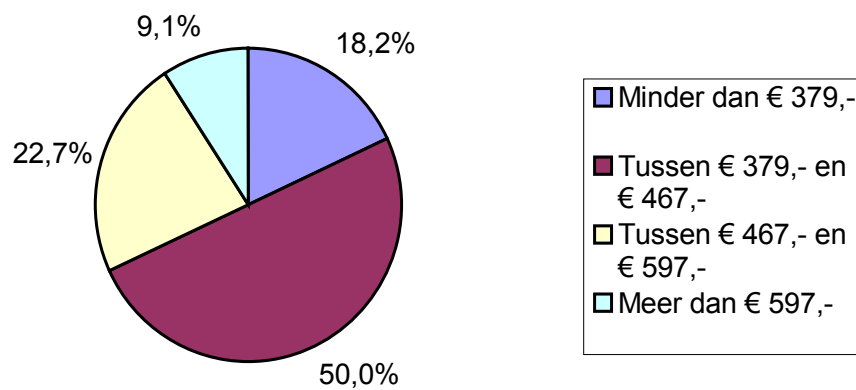
Figuur 4.3 Behoeftetypewoning van verhuiscandidate die willen terugkeren in nieuwbouwwoning Staalmanpleinbuurt (n=25)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

De helft van de geïnteresseerden in nieuwbouw betaalt bij voorkeur een huur tussen de 379 en 467 euro (zie figuur 4.4). Eenderde van de verhuiscandidate wil best meer dan 467 euro per maand betalen voor een nieuwbouwwoning in het hart van de Staalmanpleinbuurt.

Figuur 4.4 Wat verhuiscandidate die willen terugkeren in nieuwbouwwoning Staalmanpleinbuurt maximaal aan huur willen uitgeven (n=22)

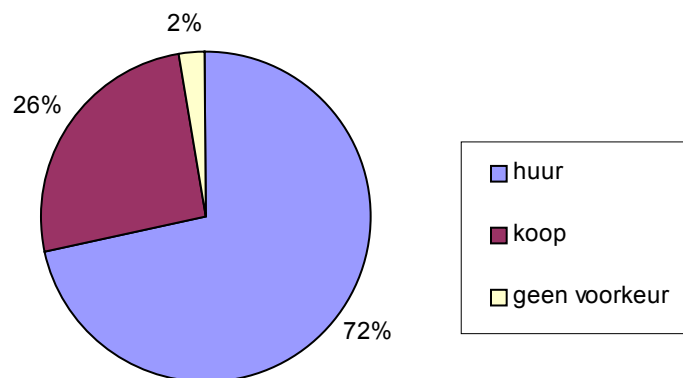

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Gewenste eigendomsvorm en koopsom

Aan de groep verhuisgeneigden is gevraagd of zij een voorkeur heeft voor koop of huur. Een kwart van alle bewoners met verhuisplannen zou bij voorkeur een huis willen kopen (zie figuur 4.5). Vooral hoogopgeleide alleenstaanden hebben een voorkeur voor koop.¹ Driekwart daarentegen, blijft het liefst een huis huren.

Figuur 4.5 Voorkeur koop/huur verhuisgeneigden van het complex Henri Dunant (n=42)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Kinderen in de buurt

Of de kinderen van de bewoners buurtgebonden zijn, moet afgeleid worden uit de vraag die hun ouders is gesteld, namelijk of zij denken dat de kinderen in de buurt blijven wonen. Tweederde van de ouders (67 procent) denkt dat zijn of haar kind in de toekomst in de buurt wil blijven wonen. Het zijn vooral Marokkaanse en Turkse ouders en laagopgeleide ouders die deze verwachting hebben (rond de 80%). Van de hoogopgeleide ouders verwacht net minder dan de helft (48%) dat hun kinderen de buurt niet uit zullen trekken.

Of de kinderen ook daadwerkelijk in de buurt zullen gaan wonen, is uiteraard onzeker. Van de kinderen die het huis reeds verlaten hebben, is dertien procent in de buurt gaan wonen. Dit zijn vooral kinderen van laagopgeleide ouders. Het overige deel (87%) is naar elders verhuisd.

¹ Het is vooral een indicatie, omdat het hier gaat om een klein aantal respondenten.

4.3 De blijvers

Een groot deel van de bewoners van het Henri Dunantcomplex heeft geen plannen om te verhuizen (we noemen deze groep ‘de blijvers’). De blijvers worden vooral onder de ouderen, laagopgeleiden en Marokkaanse en Turkse gezinnen aangetroffen.² Wat de blijvers belangrijk vinden aan hun woning en wat hun woonwensen zijn, valt in deze paragraaf te lezen.

We beginnen met de reden waarom zij (voorlopig) niet willen verhuizen (zie tabel 4.3). De helft van de blijvers is dusdanig tevreden over de woning dat deze geen reden vormt tot verhuizen en zelfs de reden is om juist niet te verhuizen. Bijna één op de vijf noemt de buurt als reden om niet te gaan verhuizen. Het zijn vooral laagopgeleide ouder(s) en Marokkaanse en Turkse gezinnen die de buurt als motivatie geven.

Tabel 4.3 Reden van bewoners complex Henri Dunant om niet te willen verhuizen (n=150)

	Aantal	Percentage
Woning bevalt	83	55
Buurt	25	17
Privé-omstandigheden	11	7
Andere reden	31	21
Totaal	150	100

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

Zoals al vermeld in de vorige paragraaf, waarderen de blijvers hun woning en woonomgeving met hogere rapportcijfers dan de huishoudens met verhuisplannen.

Belangrijk aan de woning

De blijvers zijn uiteraard een belangrijke groep voor de toekomst van het complex Henri Dunant. Deze bewoners willen immers het liefst in hun huidige woning, straat of buurt blijven wonen. Bij het opstellen van de toekomstplannen van het complex Henri Dunant zal dan ook rekening gehouden moeten worden met deze groep. We hebben de groep blijvers gevraagd wat zij belangrijk vinden aan een woning.

Ondanks dat zij momenteel niet in een nieuwbouwwoning wonen, hecht eenderde van de blijvers wel belang aan dat kenmerk (zie tabel 4.4). Alleen Marokkaanse en Turkse gezinnen en hoogopgeleide alleenstaanden wijken af van dit beeld. Bij de eerste groep bewoners vindt tweederde nieuwbouw belangrijk en voor de alleenstaanden is dat maar 8 procent.

Aan grote kamers wordt door ruim viervijfde van de bewoners belang gehecht. Alleen ouderen hechten hier minder belang aan.

² In bijlage D staat in de tabellen D.2 tot D.6 een onderverdeling van de ‘blijvers’ naar huishoudenstypen, huishoudensamenstelling, leeftijd, bevolkingsgroep en inkomen.

Een grote keuken is voor ruim driekwart belangrijk. Marokkaanse en Turkse gezinnen, laagopgeleide ouder(s) met kinderen en (opvallend) hoogopgeleide tweepersoonshuishoudens wijken hier sterk vanaf. Meer dan 90 procent van deze groepen hecht hier belang aan. Bijna alle blijvers (98%) vinden een berging een belangrijke kenmerk van een woning.

Tabel 4.4 Belangrijk aan een woning (in %)

	Belangrijk	Onbelangrijk	Weet niet/geen voorkeur
Nieuwbouw/oudbouw			
Nieuwbouw (n=153)	37	37	26
Bestaande bouw (n=154)	30	34	36
Binnenruimtes			
Grote kamers (n=154)	83	15	3
Grote keuken (n=154)	77	17	6
Een berging (bijv. voor (brom)fietsen) (n=153)	98	1	1

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

Tabel 4.5 geeft een overzicht van wat bewoners belangrijk vinden aan buitenruimtes en ouderenvoorzieningen. Blijvers hechten meer waarde aan een balkon dan een tuin. Toch vindt nog tweevijfde van de bewoners een tuin belangrijk. Het is echter niet zo dat gezinnen met kinderen hier per definitie meer waarde aan hechten. Hoogopgeleide bewoners zonder kinderen vinden dit zelfs belangrijker dan een deel van de gezinnen met kinderen. Ouderen hechten de minste waarde aan een eigen tuin, maar vinden daarentegen een gemeenschappelijke tuin het belangrijkste.

Iets meer dan de helft van de blijvers hecht belang aan voorzieningen voor ouderen. Het zijn vanzelfsprekend de ouderen die dit veruit het belangrijkste vinden (gemiddeld boven de 80%), gevolgd door laagopgeleide alleenstaanden waarin vooral 45 tot 64-jarigen worden aangetroffen.

Tabel 4.5 Belangrijk aan een woning (in %)

	Belangrijk	Onbelangrijk	Weet niet/geen voorkeur
Buitenruimtes			
Een balkon (n=154)	82	9	9
Een eigen tuin (n=154)	42	50	8
Een gemeenschappelijke tuin of binnenplaats (n=153)	43	44	13
Oudersvoorzieningen			
Een lift (n=153)	57	27	16
Mogelijkheden om aan te passen voor ouderen (n=152)	58	18	24
Gelijkvloers (n=152)	57	27	16

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

Nieuwbouw in de Staalmanpleinbuurt

De blijvers is ook gevraagd of zij eventueel interesse hebben in een nieuwbouwwoning in het hart van de Staalmanpleinbuurt. Net als bij de verhuiscandidate, zijn er hier veel enthousiaste geluiden te horen. Iets meer dan de helft van de blijvers geeft te kennen interesse te hebben om naar een nieuwbouwwoning in de Staalmanpleinbuurt te verhuizen. Vooral Marokkaanse en Turkse gezinnen en laagopgeleide ouder(s) hebben hiervoor belangstelling. Onder beide groepen wil driekwart eventueel naar een nieuwbouwwoning verhuizen. Onder de andere bewonerstypen varieert dit tussen de 40 en 50 procent.

Tabel 4.6 Blijvers verhuizen naar een nieuwbouwwoning in de Staalmanpleinbuurt? (n=149)

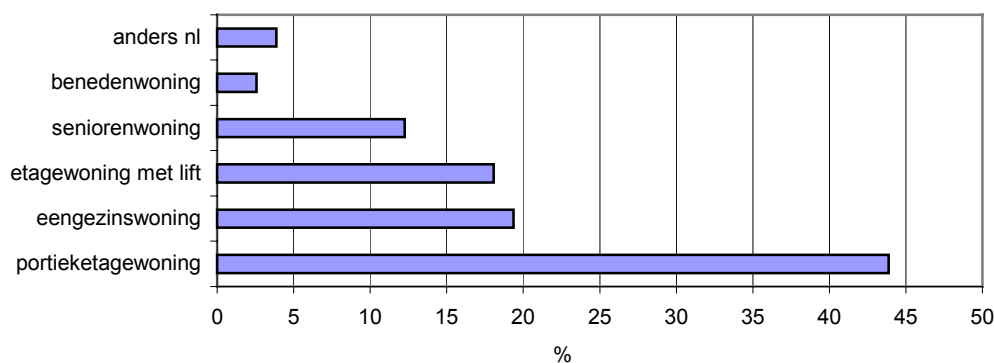
	Aantal	Percentage
Ja	80	54
Nee	66	44
N.v.t.	3	2
Totaal	149	100

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Woonwensen van de blijvers

Het blijkt dat de blijvers met name behoefte hebben aan een portieketagewoning. Op zich is dat niet verwonderlijk, want dat is het woningtype waarin zij thans wonen. Eén op de vijf, met name gezinnen met kinderen, zou graag een eengezinswoning betrekken. Verder is er ook een vraag naar etagewoningen met lift en seniorenwoningen (zie figuur 4.6).

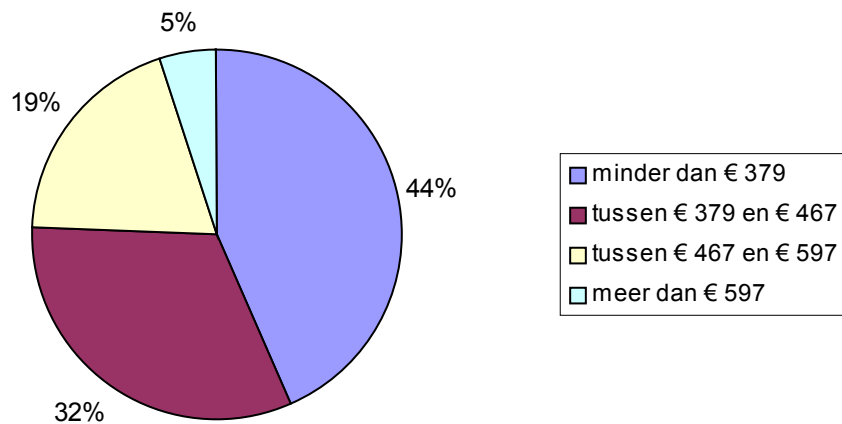
Figuur 4.6 Behoeft van 'blijvers' aan type woning in het complex Henri Dunant (n=155)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Bijna de helft van de blijvers kan en wil maandelijks maximaal een bedrag van 379 euro aan huur betalen (zie figuur 4.7). Eenderde wil en kan maximaal 467 euro besteden. Ouderen hebben het minst te besteden, hoogopgeleide huishoudens het meest.

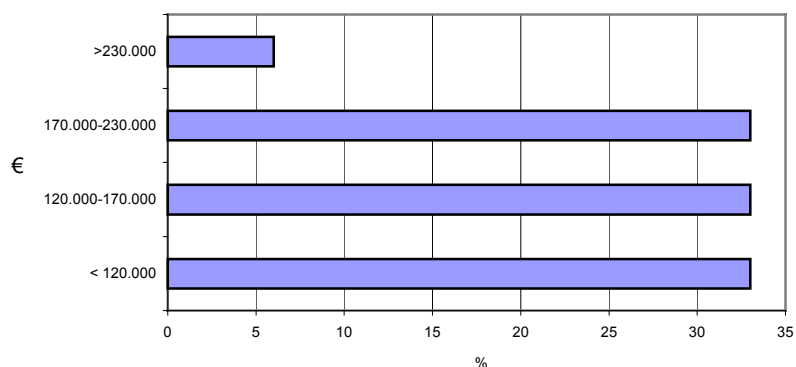
Figuur 4.7 Wat blijvers maximaal aan huur willen en kunnen uitgeven (n=118)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Ten slotte is aan alle bewoners gevraagd hoeveel zij willen besteden aan een koopwoning. Slechts 24 bewoners hebben deze vraag beantwoord, waarvan 18 blijvers zijn of bewoners die ondanks verhuisplannen eventueel willen terugkeren naar een nieuwbouwwoning in de Staalmanpleinbuurt (zie figuur 4.8). Naar woningen boven de 230.000 euro is bijna geen vraag. Naar woningen in lagere prijscategorieën is er wel (een beperkte) vraag.

Figuur 4.8 Wat bewoners (blijvers en diegenen die willen terugkeren naar nieuwbouwwoning) maximaal aan koopsom willen uitgeven (n=18)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

5 HOBBY'S EN INTERESSES

De stedelijke vernieuwing van de Staalmanpleinbuurt moet een integrale vernieuwing worden, dat wil zeggen: fysieke en sociale vernieuwing. Hierbij is het van belang om te weten wat de hobby's en interesses van de buurtbewoners zijn, zodat de sociale vernieuwing mogelijk aansluiting kan krijgen bij de belangstelling van de bewoners. In dit hoofdstuk komen de hobby's en interesses van de bewoners van het complex Henri Dunant aan bod. Tevens wordt daar, waar nodig, een onderscheid gemaakt tussen de verschillende huishoudenstypologieën.

Hobby's en ontspanningsmogelijkheden

Ongeveer driekwart van hen geeft aan wel één of meer hobby's te hebben (zie tabel 5.1). De helft van hen noemt een sport als hobby. Daarnaast zijn artistieke/ambachtelijke hobby's populair (zoals muziek, schilderen en kleding maken), alsmede intellectuele hobby's (zoals puzzelen en lezen).

Tabel 5.1 Hobby's van de bewoners van het complex Henri Dunant (n= 152)

	Aantal keer genoemd	Percentage*
Sport	74	49
Artistieke/ambachtelijke hobby's	41	27
Intellectuele hobby's	40	26
Fietsen/wandelen	29	19
Computer/internet	15	10
Winkelen/uitgaan	11	7
TV kijken	10	7
Tuinieren	6	4
Dans/Toneel	4	3
Overig	10	7

* Telt niet op tot 100; respondenten mochten meer hobby's noemen.

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Onder ouderen en hoogopgeleiden worden de meeste hobby's uitgeoefend. Sport wordt door bijna alle bewonerstypen veel bedreven. Alleen laagopgeleide ouderen sporten relatief zeer weinig (15%). Onder laagopgeleide ouderen worden daarentegen wel de meest artistieke en ambachtelijk hobby's (41%) uitgeoefend. Ook is dit aandeel relatief hoog onder hoogopgeleide ouderen en volwassenen met kinderen. Onder ouderen is ook het hoogste aandeel terug te vinden dat intellectuele hobby's uitoefent. De overige hobby's zitten verspreid over alle groepen.

Of de respondenten vinden dat er genoeg ontspanningsmogelijkheden zijn in de buurt, valt te lezen in onderstaande tabel (tabel 5.2). Niet iedereen is enthousiast over de mogelijkheden in de buurt. Iets meer dan veertig procent van de bewoners vindt dat er een tekort aan ontspanningsmogelijkheden in de buurt is. “*Voorzover ik weet is er gewoonweg niets in deze buurt*”, aldus één van de bewoners. Met name gezinnen met kinderen missen ontspanningsmogelijkheden in de buurt (ongeveer 60%).

Een deel van de bewoners mist sportvoorzieningen in de buurt. Zij vinden dat ze ver moeten reizen om hun sport te kunnen beoefenen.

Tabel 5.2 Genoeg ontspanningsmogelijkheden in buurt bewoners complex Henri Dunant (n= 196)

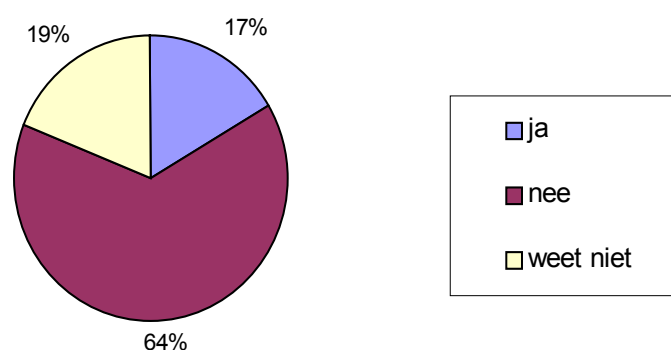
	Aantal	Percentage
Ja	76	39
Nee	84	43
Weet niet	36	18
Totaal	196	100

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Er is daarnaast ook een groep mensen die aangeeft dat er wel genoeg ontspanningsmogelijkheden zijn. Dit is echter ook goeddeels de groep die zegt geen gebruik te maken van deze voorzieningen.

Figuur 5.1 laat zien dat het grootste deel van de bewoners zegt geen gebruik te maken van de ontspanningsmogelijkheden in de buurt. Laagopgeleide ouders blijken het minst gebruik (73%) van de ontspanningsmogelijkheden te maken.

Figuur 5.1 Gebruikmaken van de ontspanningsmogelijkheden in buurt bewoners complex Henri Dunant (n=185)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

De bewoners met kinderen is ook gevraagd of zij vinden dat er genoeg ontspanningsmogelijkheden zijn voor hun kinderen (zie tabel 5.3). Meer dan de helft van de gezinnen met kinderen van het Henri Dunantcomplex vindt dat er voor hun kinderen niet voldoende ontspanningsmogelijkheden in de buurt aanwezig zijn. Laagopgeleide ouders vinden meer dan de Marokkaanse en Turkse gezinnen en hoogopgeleide ouders, dat er voor hun kinderen voldoende ontspanningsmogelijkheden (39%) zijn.

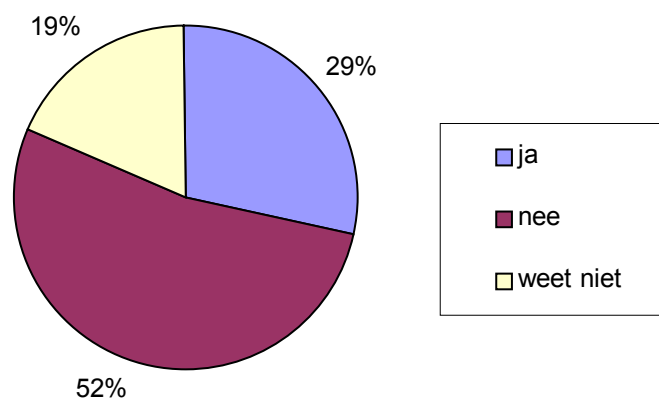
Tabel 5.3 Genoeg ontspanningsmogelijkheden voor kinderen buurt bewoners complex Henri Dunant (n= 70)

	Aantal	Percentage
Ja	20	29
Nee	37	53
Weet niet	13	19
Totaal	70	100

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

De kinderen maken relatief iets meer gebruik van de ontspanningsmogelijkheden dan de volwassenen. Ongeveer eenderde van de kinderen maakt, volgens de ouders, wel eens gebruik van de voorzieningen in de buurt. Hier zijn het vooral de kinderen van hoogopgeleide ouders die hier ten opzichte van de andere kinderen het minst (22%) gebruik van maken.

Figuur 5.2 Maken uw kinderen gebruik van de ontspanningsmogelijkheden in de buurt? (n=80)

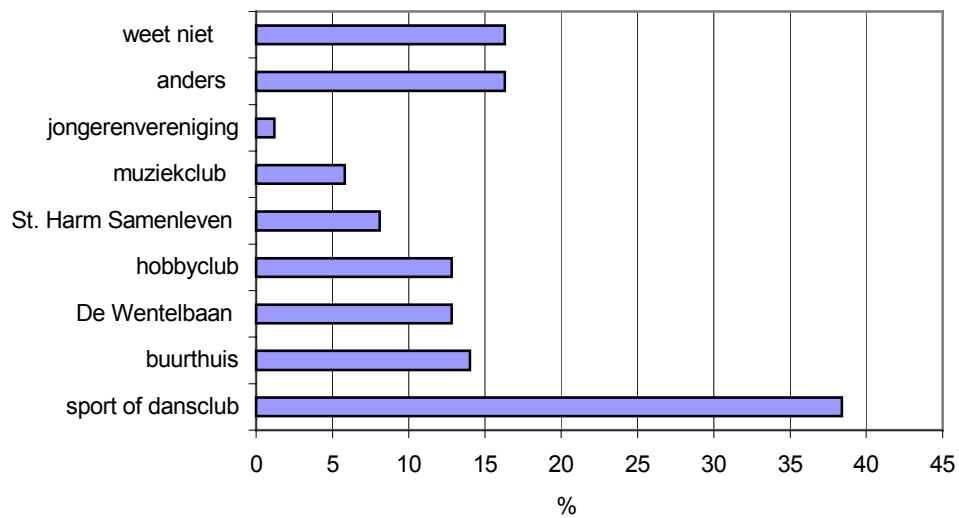
Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Bezoek verenigingen

De bewoners is tevens gevraagd welke vereniging en/of organisatie zij wel eens bezoeken. Dat hoefde niet per se een vereniging in de buurt te zijn.

Het blijkt dat veruit de meest genoemde vereniging de sport- of dansvereniging is. Bijna veertig procent van de bewoners bezoekt een dergelijke vereniging (zie figuur 5.3).¹

Figuur 5.3 Bezoek vereniging door volwassen bewoners complex Henri Dunant (n=86)*

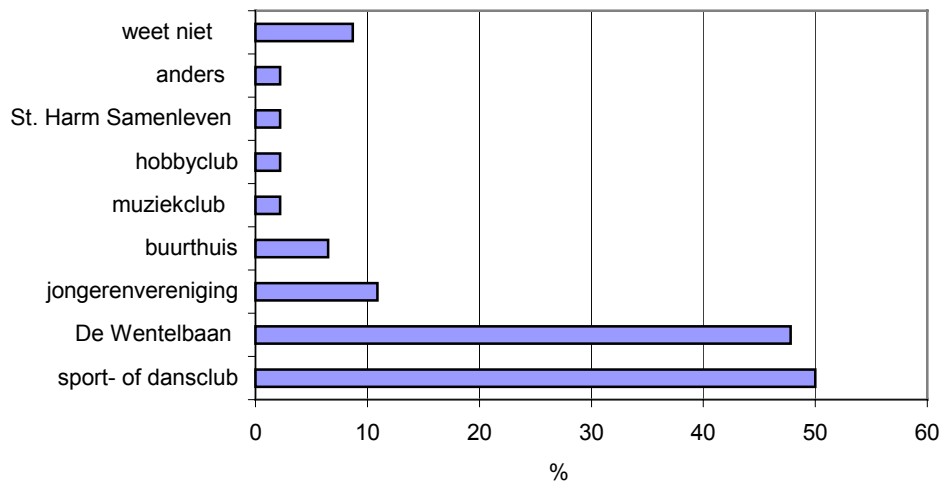
* Respondenten konden meer antwoorden geven.

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Het beeld voor de kinderen is hetzelfde (zie figuur 5.4). Opnieuw wordt de sport- of dansvereniging het meest genoemd. Eén op de tien kinderen bezoekt een jongerenvereniging. Erg populair onder de kinderen is ook de speeltuin De Wentelbaan. Het zijn vooral kinderen van Marokkaanse en Turkse gezinnen die de Wentelbaan (67%) bezoeken. Kinderen van hoogopgeleide ouders komen hier het minst (25%). De laatste groep gaat, meer dan de anderen, voornamelijk naar een sport- of dansclub (75%).

¹ De respons is te laag om uitspraken te doen over huishoudenstypen.

Figuur 5.4 Bezoek vereniging door kinderen van bewoners complex Henri Dunant (n=61)*

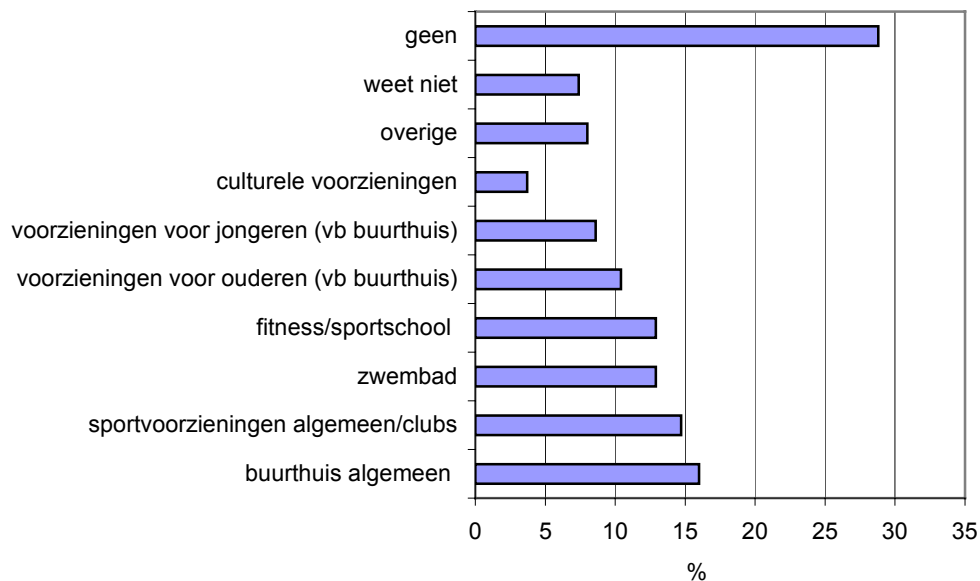
* Respondenten konden meer antwoorden geven.

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Gewenste voorzieningen

Met het oog op de stedelijke vernieuwing is de bewoners gevraagd of er ontspanningsmogelijkheden zijn die zij zouden wensen in de buurt. Figuur 5.5 geeft hiervan een overzicht. Voorzieningen ten behoeve van sport worden het meest genoemd. Uit het beeld dat hierboven in dit hoofdstuk is geschetst, is dat niet opmerkelijk te noemen: veel bewoners zijn sporters, maar missen de nodige sportvoorzieningen in de buurt. Ruim veertig procent van hen mist wel een bepaalde sportvoorziening (waaronder 13% een sportschool en 13% een zwembad). Een buurthuis en voorzieningen voor jongeren of ouderen (in bijvoorbeeld een buurthuis) worden ook veel genoemd als gewenste voorziening. Bijna dertig procent van de bewoners vindt nieuwe ontspanningsmogelijkheden in de wijk niet nodig.

Figuur 5.5 Gewenste ontspanningsmogelijkheden van bewoners van het complex Henri Dunant (n=163)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Met name ouderen hebben geen behoefte aan ontspanningsmogelijkheden in de wijk. De ouderen die wel behoefte hebben aan nieuwe ontspanningsmogelijkheden geven vooral aan een ouderenvoorziening te willen. Onder Marokkaanse en Turkse gezinnen is het hoogste aandeel dat pleit voor een buurthuis en, opvallend, voor een zwembad (35%). Onder hoogopgeleide ouders wordt de hoogste vraag naar sportvoorzieningen aangetroffen. De vraag naar een sportschool ligt verspreid over de groepen.

Vrijwilligerswerk en actief in de buurt

In totaal geeft zeventien procent van de bewoners van het Henri Dunantcomplex aan vrijwilligerswerk te doen.² Het werk dat zij doen, is erg verschillend: van hulp in een klein theater tot de receptie van een bejaardenhuis en van overblijfmoeder tot activiteiten bij een sportvereniging. De bewoners uit gezinnen met kinderen verrichten het minst vrijwilligerswerk.

² Dit is relatief niet veel. Uit een onderzoek van Regioplan blijkt dat van de autochtone bevolking tweevijfde vrijwilligerswerk verricht, en onder allochtonen is dit eenvijfde (Regioplan, uitgave begin 2005 verwacht).

Tabel 5.4 Vrijwilligerswerk onder de bewoners naar huishoudenstypologie (n=197)

Huishoudenstype	Ja	Nee	Aantal (100%)
Marokkaanse en Turkse tweeoudergezinnen	4 (13%)	27	31
Ouderen van 65 jaar en ouder en laagopgeleid	8 (19%)	34	42
Ouderen van 65 jaar en ouder en hoogopgeleid	5 (31%)	11	16
Ouder(s) met kinderen en hoogopgeleid	3 (10%)	28	31
Ouder(s) met kinderen en laagopgeleid	1 (5%)	18	19
Alleenstaanden en laagopgeleid	2 (11%)	16	18
Alleenstaanden en hoogopgeleid	6 (30%)	14	20
Twee volwassenen en hoogopgeleid	4 (20%)	16	20
Totaal	33 (17%)	164	197

Ongeveer zeventien procent van de bewoners geeft aan zich wel actief te willen inzetten in de buurt (zie tabel 5.6). Drie procent is al actief. Ouderen zijn het minst bereid om actief te worden in de buurt. Bewoners zonder kinderen lijken net iets meer bereid te zijn dan de rest. Een deel van de bewoners die ook aangaven vrijwilligerswerk te verrichten, behoren tot de groep die zich actief wil inzetten. Je zou kunnen zeggen dat dit een maatschappelijk betrokken groep is.

Tabel 5.5 Activiteiten in de buurt willen verrichten door bewoners naar huishoudenstypologie (n=197)

Huishoudenstype	Ja	Nee	Al actief	Aantal (100%)
Marokkaanse en Turkse tweeoudergezinnen	8 (26%)	23	0	31
Ouderen van 65 jaar en ouder en laagopgeleid	2 (5%)	38	2	42
Ouderen van 65 jaar en ouder en hoogopgeleid	0	16	0	16
Ouder(s) met kinderen en hoogopgeleid	4 (13%)	26	1 (3,2%)	31
Ouder(s) met kinderen en laagopgeleid	4 (21%)	15	0	19
Alleenstaanden en laagopgeleid	5 (28%)	13	0	18
Alleenstaanden en hoogopgeleid	6 (30%)	13	1 (5%)	20
Twee volwassenen en hoogopgeleid	5 (25%)	13	2 (10%)	20
Totaal	34 (17%)	157	6 (3%)	197

6 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

De Dageraad is gestart met het maken van een toekomstplan om het complex Henri Dunant een fysieke en sociale vernieuwingsimpuls te geven. Voor de Dageraad is het daarom belangrijk om inzicht te krijgen in de bewonerssamenstelling, de meningen van de bewoners over hun woning en woonomgeving en in de wensen en interesses van de bewoners in dit verband. Daarom heeft de Dageraad in het najaar van 2004 het voorliggende Mensen en Wensen Onderzoek onder alle huishoudens van het complex Henri Dunant laten verrichten.

Regioplan Beleidsonderzoek heeft dit onderzoek uitgevoerd. Het doel van het onderzoek was om inzicht te verkrijgen in de kenmerken van de huishoudens, hun mening over de woning en de woonbuurt en hun wensen ten aanzien van hun wooncarrière. Van de 261 huishoudens hebben er in totaal 204 meegewerkt aan dit onderzoek. Dit is een respons van 78 procent. In dit hoofdstuk staan de belangrijkste resultaten van het onderzoek.

Tabel 6.1 bevat een overzicht van de samenstelling en kenmerken van de bewoners van de drie leeftijdscategorieën.

Tabel 6.1 Sociale kaart: samenstelling en kenmerken bewoners naar leeftijd

	25 tot 44-jarigen	44 tot 65-jarigen	65-jarigen en ouder
Aandeel complex Henri Dunant	Eenderde (36%)	Eenderde (32%)	Eenderde (31%)
Huishoudenssamenstelling	Overwegend gezinnen (42%) met twee kinderen, overige drie groepen gelijk verdeeld	Overwegend alleenstaanden (32%) en twee volwassenen met kinderen (35%), overige twee groepen gelijk verdeeld	Overwegend alleenstaand (69%) of zonder kinderen (24%)
Bevolkingsgroep	Helft behoort niet tot Nederlandse bevolkingsgroep	Eenderde behoort niet tot Nederlandse bevolkingsgroep	Bijna allen (95%) behoren tot Nederlandse bevolkingsgroep
Maatschappelijke positie	Voornamelijk werkend (79%), kleiner deel werkloos/niet-werkend (20%)	Werkenden (50%) en werklozen/niet-werkenden (40%) bijna gelijk verdeeld	Gepensioneerd/VUT
Opleiding	Tweederde middel tot hoog opgeleid	Ruim de helft (53%) middel tot hoog opgeleid	Bijna driekwart (73%) laag opgeleid
Inkomen	Ruim de helft (56%) inkomen hoger dan €1250	Ruim de helft (61%) inkomen lager dan €1250	Bijna driekwart (72%) inkomen lager dan €1250
Woonlaag	Op de begane grond en 1e etage weinig woningen (14%)	Op de begane grond en 1e etage aanzienlijk deel woningen (41%)	Woningen overwegend op de begane grond en 1e etage (58%)
Woonduur	Een kwart korter dan twee jaar, 17% langer dan 10 jaar	Tweederde langer dan 10 jaar, 6% korter dan twee jaar	Bijna allen (92%) langer dan 10 jaar

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Beleving huidige woning en woonomgeving

De woningen krijgen van de bewoners gemiddeld een 7,2. In de onderstaande tabel staat een overzicht van de waardering voor aspecten van de woningen.

Tabel 6.2a Waardering woning

Goed	Redelijk/matig	Slecht
grootte en indeling	keuken	ouderenvoorzieningen
kenmerken buitenzijde woning	sanitair	warmte- en geluidsisolatie
installaties in woning	trappenhuis	huurprijs

De woonomgeving wordt met 6,8 lager gewaardeerd dan de woning. De onderstaande tabel biedt een overzicht van de ervaren positieve en negatieve aspecten van de woonomgeving. Voorzieningen die in de buurt gemist worden, zijn vooral winkels en in iets mindere mate sportvoorzieningen.

Tabel 6.2b Waardering woonomgeving

Goed	Redelijk/matig	Slecht
groen	leefbaarheid	voorzieningenaanbod
openbaar vervoer	buurtbinding	vervuiling
parkeervoorzieningen	speelvoorzieningen	verkeersgedrag
contact met directe burelen		

Verhuisgeneigdheid en woonwensen

Ruim een vijfde van de bewoners (43 huishoudens) in het complex Henri Dunant heeft verhuisplannen of denkt erover na. Een groot deel van hen wil niet in de Westelijke Tuinsteden blijven wonen, maar naar elders in Amsterdam verhuizen, of zelfs naar buiten Amsterdam. Een groot deel van de verhuisgeneigden (60%) heeft interesse in een nieuwbouwwoning in het hart van de Staalmanpleinbuurt, als die gerealiseerd worden (eenderde zou dan bij voorkeur een eengezinswoning willen betrekken). Een kwart van de verhuisgeneigden heeft voorkeur voor een koopwoning. Dit zijn voornamelijk alleenstaanden met een hoog inkomen. De bewoners zonder verhuisplannen, de ‘blijvers’, willen vooral in hun straat, woning of buurt blijven wonen. Hen is ook gevraagd wat hun woonwensen zijn. Viervijfde wil een grote woning en eenderde denkt aan nieuwbouw. Een aanzienlijk deel van de blijvers hecht meer waarde aan een balkon dan een tuin. Toch vindt nog tweevijfde van de bewoners een tuin belangrijk. Een gemeenschappelijke tuin wordt door vooral ouderen het belangrijkste gevonden. Ouderen vinden vanzelfsprekend ook ouderenvoorzieningen belangrijk aan een woning. Iets meer dan de helft van de blijvers geeft te kennen interesse te hebben om naar een nieuwbouwwoning in de Staalmanpleinbuurt te verhuizen. Vooral gezinnen met kinderen hebben hiervoor belangstelling.

Het blijkt dat de blijvers met name interesse hebben voor een portieketagewoning. Gezinnen met kinderen willen graag een eengezinswoning betrekken. Verder is er ook een vraag naar etagewoningen met een lift en seniorenwoningen. Bijna de helft van de blijvers kan en wil maandelijks maximaal een bedrag van 379 euro aan huur betalen. Eenderde wil en kan maximaal 467 euro besteden. Voor koopwoningen boven de 230.000 euro is er bijna geen bewoner die het wil en kan betalen. Voor woningen in lagere prijscategorieën is er een beperkte vraag.

Huishoudenstype

De levensfase, de gezinssamenstelling, het opleidingsniveau (vaak samenhangend met de hoogte van het inkomen) en de etnisch-culturele achtergrond zijn van invloed op de beleving en keuzen van bewoners in hun dagelijkse leefwereld. Om de woonwaardering en woonwensen van de bewoners van het complex Henri Dunant aan de hand van deze kenmerken te bepalen, zijn met behulp van de sociale kaart verschillende huishoudenstypologieën samengesteld. Naast de algemene analyse van de bewonersenquête, zijn met de bewonerstypen aanvullende analyses gemaakt. In tabel 6.3 staan hier de resultaten van.

Tabel 6.3 Beoordeling woonindicatoren per huishoudenstype ten opzichte van het gemiddelde

Huishoudenstype	Woning	Woonomgeving	Buurtbinding	Verhuisge-negd	Actief in de buurt
Marokkaanse en Turkse tweeoudergezinnen	-	-/-	+/+	-	+
Ouderen van 65 jaar en ouder en laagopgeleid	+/+	+	+	-	-
Ouderen van 65 jaar en ouder en hoogopgeleid	+/+	+	+	-/-	-/-
Ouder(s) met kinderen en hoogopgeleid	-/-	=	-	+	-
Ouder(s) met kinderen en laagopgeleid	-/-	-	+	=	=
Alleenstaanden en laagopgeleid ¹	+	+	=	-/-	+
Alleenstaanden en hoogopgeleid	=	=	=	+	+/+
Twee volwassenen en hoogopgeleid	-	-	-/-	+/+	+/+
Gemiddeld	7,2	6,8	50% ²	21%	17%

-/- : zeer lage beoordeling ten opzichte van het gemiddelde

- : lage beoordeling ten opzichte van het gemiddelde

= : ongeveer gelijke beoordeling aan het gemiddelde

+

+/+ : zeer hoge beoordeling ten opzichte van het gemiddelde

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

¹ Zes huishoudens binnen deze typologie zijn twee volwassenen zonder kinderen.

² Vanwege de extreem hoge score van de Marokkaanse en Turkse gezinnen, is het gemiddelde voor buurtbindingen met vijf procent omlaag gecorrigeerd.

Woning

Ouderen zijn over de woning het meest tevreden. Ouderen missen vooral aangepaste voorzieningen (lift, gelijkvloers) in de woningen, maar zijn over de overige onderdelen vaak boven gemiddeld tevreden. Over de grootte en indeling en de huurprijs zijn zij veruit het meest tevreden.

Gezinnen met kinderen zijn over de woning het minst tevreden. Zij zijn minder tevreden over de keuken (met name de Marokkaanse en Turkse gezinnen), het sanitair, de huurprijs en de warmtevoorzieningen. Over de grootte en indeling zijn alleen hoog opgeleide ouder(s) zeer ontevreden. Marokkaanse en Turkse gezinnen lijken hier juist zeer tevreden over te zijn. De hoogopgeleide gezinnen hebben vaak ook zelf al in het verleden (kleine) veranderingen aangebracht aan de woning.

Vaak zijn de hoogopgeleiden ook kritischer ten aanzien van de woning. Zij waarderen de buitenzijde van de woning minder dan de laagopgeleiden en ervaren meer geluidsoverlast. Over de uitrusting van de keuken en de staat van het trappenhuis zijn met name hoogopgeleiden zonder kinderen zeer ontevreden.

Alleenstaande bewoners zijn niet ontevreden over de woning, hoewel er verschillen zijn tussen de laag- en hoogopgeleiden. Alleenstaande hoogopgeleiden zijn bijvoorbeeld zeer negatief over de huurprijs en vinden dat er nog het meest aan de woning veranderd kan worden. Laagopgeleide alleenstaanden zijn in het algemeen positiever. Dit hoeft niet alleen verklaard te worden door het opleidingsniveau, maar ook door het gegeven dat ruim driekwart ver in de middelbare leeftijd zit (45 tot 64-jarigen). Alleenstaanden hebben vooral gemeen dat zij in de woningen veel geluidsoverlast ervaren.

Woonomgeving

Over de waardering van de woonomgeving tonen de verschillende bewonersgroepen onderling geen grote afwijkingen. Net zoals de woning waarderen ouderen de woonomgeving het meest. Ouderen vinden met name het groen in de wijk zeer prettig. Ze zijn daarentegen wel het meest kritisch over de verloedering en vervuiling in de buurt.

Ook dienen de Marokkaanse en Turkse gezinnen apart genoemd te worden. Zij laten opmerkelijke uitkomsten zien. Zij ervaren de leefbaarheid in de buurt als bijzonder goed, maar over het voorzieningenaanbod zijn zij veruit het minst tevreden.

Over de sociale cohesie in de buurt lijken er enige fricties te zijn tussen autochtonen en allochtonen, en jong en oud. Vooral autochtonen vinden dat allochtonen ‘naar buiten toe’ gesloten zijn. Ook de generatiekloof tussen de ouderen in de buurt en de jonge aanwas wordt als reden aangemerkt voor een gebrek aan sociale contacten.

Opvallend is verder dat laagopgeleide alleenstaanden als enige groep over het algemeen tevreden is met het winkelaanbod. Iets meer dan veertig procent van de bewoners vindt dat er een tekort aan ontspanningsmogelijkheden in de buurt is. Met name gezinnen met kinderen missen ontspanningsmogelijkheden in de buurt. Bewoners vinden vooral dat er in de buurt

een tekort is aan sportvoorzieningen, zoals een sportschool en een zwembad. Van de ontspanningsmogelijkheden die in de buurt zijn, zegt het merendeel van de bewoners er geen gebruik van te maken. Ouderen blijken het minst gebruik van de ontspanningsmogelijkheden te maken. Kinderen maken het meest gebruik van de ontspanningsmogelijkheden in de buurt (bijvoorbeeld speeltuin De Wentelbaan). Dit zijn vooral kinderen van laagopgeleide en Marokkaanse en Turkse ouders. Kinderen van hoogopgeleide ouders gaan vaker de buurt uit.

Buurtbinding

Opvallend is dat Marokkaanse of Turkse gezinnen zich beduidend meer met de buurt betrokken voelen dan de overige groepen. Bijna negentig procent van hen zegt zich verbonden te voelen met de buurt. Ondanks dat zij het voorzieningenniveau als laag waarderen, leiden de sociale netwerken voor hen tot een sterke buurtbinding. Gezien de waardering voor de woning en woonomgeving en het aandeel ouderen, is het niet onverwacht dat ouderen zich gebonden voelen aan de buurt. Hoogopgeleiden met en zonder kinderen hebben gemiddeld de minste buurtbinding. Dit lijkt in overeenstemming met de waardering voor de woning en woonomgeving. Laagopgeleide ouder(s) met kinderen hebben, in tegenstelling tot een lage waardering voor de woning en woonomgeving, wel een redelijke buurtbinding. Dit kan onder meer verklaard worden doordat de kinderen van laagopgeleide ouder(s), meer dan die van de hoogopgeleide ouder(s), gebruikmaken van de buurt(voorzieningen). Hoewel bewoners zonder kinderen het minst frequent contact met de burens hebben, leidt dit niet direct tot minder buurtbinding.

Verhuisgeneigd

De huishoudens met de minste buurtbinding, hoogopgeleiden (in alle huishoudenssamenstellingen, behalve ouderen), zijn ook het meest verhuisgeneigd. De groepen met de meeste buurtbinding willen het liefst in het complex Henri Dunant blijven wonen.

Actief in de buurt

Een klein deel (17%) van de bewoners van het Henri Dunantcomplex wil actief worden in de buurt. Ouderen zijn het minst bereid om actief te worden in de buurt. Bewoners zonder kinderen lijken net iets meer bereid te zijn dan de rest. Het actief willen worden in de buurt lijkt vooral bepaald te worden door het feit dat de bewoner binding met de buurt voelt. Daarnaast is de levensfase de bepalende factor: ouderen hebben in het algemeen minder behoefte om nog actief te worden dan jongere bewoners.

Tot slot

We kunnen concluderen dat het merendeel van de bewoners in het algemeen hun woning redelijk tot goed waardeert. Om de kwaliteit van de woningen te behouden en te verbeteren, zijn aanpassingen in de toekomst wel gewenst. Er dient daarbij rekening gehouden te worden met de verschillende huishoudentypen.

Ook de woonomgeving wordt gewaardeerd, met name de specifieke kwaliteiten van de naoorlogse wijken (ruimte, licht en groen). Het tekort aan voorzieningen en een gebrek aan sociale cohesie vormen echter wel een bedreiging. In dit opzicht liggen er kansen voor een fysieke en sociale vernieuwing. Hierbij is de mening van de bewoners onontbeerlijk.

BIJLAGE 1 TABELLENBOEK

BIJLAGE A

TABELLENBOEK

Tabel A.1 Woonduur naar leeftijd hoofdbewoner in aantallen en percentages (n=201)

	Jonger dan 25 jaar		25 tot 44 jaar		45 tot 64 jaar		65 jaar of ouder		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Korter dan twee jaar	5	(100%)	17	(24%)	4	(6%)	0	(0%)	26	(13%)
Twee tot vijf jaar	0	(0%)	20	(28%)	9	(14%)	3	(5%)	32	(16%)
Vijf tot tien jaar	0	(0%)	22	(31%)	9	(14%)	2	(3%)	33	(16%)
Tien jaar of langer	0	(0%)	12	(17%)	41	(65%)	57	(92%)	110	(55%)
Totaal	5	(100%)	71	(100%)	63	(100%)	62	(100%)	201	(100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel A.2 Huishoudenssamenstelling naar leeftijd hoofdbewoner in aantallen en percentages (n=201)

	Jonger dan 25 jaar		25 tot 44 jaar		45 tot 64 jaar		65 jaar of ouder		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Alleenwonend	0	(0%)	13	(18%)	20	(32%)	43	(69%)	76	(38%)
Twee volwassenen zonder kinderen	3	(60%)	12	(17%)	11	(17%)	15	(24%)	41	(20%)
Twee volwassenen met kinderen	2	(40%)	30	(42%)	22	(35%)	2	(3%)	56	(28%)
Een volwassene met kinderen	0	(0%)	16	(23%)	10	(16%)	2	(3%)	28	(14%)
Totaal	5	(100%)	71	(100%)	63	(100%)	62	(100%)	201	(100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel A.3 Maatschappelijke positie van het huishouden naar leeftijd hoofdbewoner in aantallen en percentages (n=200)

	Jonger dan 25 jaar		25 tot 44 jaar		45 tot 64 jaar		65 jaar of ouder		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Tweeverdienders	1	(20%)	13	(18%)	6	(10%)	0	(0%)	20	(10%)
Eén persoon werkend	2	(40%)	43	(61%)	25	(40%)	0	(0%)	70	(35%)
Werkzoekend/oefent geen betaald werk uit	1	(20%)	14	(20%)	25	(40%)	2	(3%)	42	(21%)
Gepensioneerd/VUT/AOW	0	(0%)	0	(0%)	4	(6%)	60	(97%)	64	(32%)
Schoolgaand/student	1	(20%)	1	(1%)	2	(3%)	0	(0%)	4	(2%)
Totaal	5	(100%)	71	(100%)	62	(100%)	62	(100%)	200	(100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel A.4 Woonlaag naar leeftijd hoofdbewoner (n=201) in aantallen en percentages

	Jonger dan 25 jaar		25 tot 44 jaar		45 tot 64 jaar		65 jaar of ouder		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Begane grond	0	(0%)	1	(1%)	9	(14%)	11	(18%)	21	(10%)
1e etage	0	(0%)	10	(14%)	17	(27%)	25	(40%)	52	(26%)
2e etage	1	(20%)	25	(35%)	7	(11%)	12	(19%)	45	(22%)
3e etage	3	(60%)	17	(24%)	13	(21%)	11	(18%)	44	(22%)
4e etage	1	(20%)	18	(25%)	17	(27%)	3	(5%)	39	(19%)
Totaal	5	(100%)	71	(100%)	63	(100%)	62	(100%)	201	(100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel A.5 Opleiding naar huishoudenssamenstelling in aantallen en percentages (n=201)

	Alleenwonend		Twee volwassenen zonder kinderen		Twee volwassenen met kinderen		Een volwassene met kinderen			
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Geen of lager (be- roeps)onderwijs	47	(62%)	13	(32%)	23	(41%)	14	(50%)	97	(48%)
Middelbaar beroepson- derwijs/ hoger voortgezet onderwijs	19	(25%)	17	(41%)	20	(36%)	9	(32%)	65	(32%)
Hoger beroepsonder- wijs/universitair onderwijs	10	(13%)	11	(27%)	13	(23%)	5	(18%)	39	(19%)
Totaal	76	(100%)	41	(100%)	56	(100%)	28	(100%)	201	(100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel A.6 Inkomen naar huishoudenssamenstelling in aantallen en percentages (n=155)

	Alleenwonend		Twee volwassenen zonder kinderen		Twee volwassenen met kinderen		Een volwassene met kinderen			
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Tot 1000	35	(56%)	5	(19%)	12	(28%)	12	(52%)	64	(41%)
1000 -1250	9	(14%)	1	(4%)	9	(21%)	6	(26%)	25	(16%)
1250 - 1500	13	(21%)	5	(19%)	10	(23%)	4	(17%)	32	(21%)
1500 of meer	6	(10%)	15	(58%)	12	(28%)	1	(4%)	34	(22%)
Totaal	63	(100%)	26	(100%)	43	(100%)	23	(100%)	155	(100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel A.7 Maatschappelijke positie naar opleiding in aantallen en percentages (n=201)

	Geen of lager (beroeps)onderwijs		Middelbaar beroepson- derwijs/hoger voortge- zet onderwijs		Hoger beroepsonder- wijs/universitair on- derwijs		
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal
Tweeverdienders	3	(3%)	9	(14%)	8	(21%)	20 (10%)
één persoon werkend	18	(19%)	33	(51%)	20	(51%)	71 (35%)
Werkzoekend/oefent geen betaald werk uit	30	(31%)	8	(12%)	4	(10%)	42 (21%)
Gepensioneerd/VUT/AOW	46	(47%)	14	(22%)	4	(10%)	64 (32%)
Schoolgaand/student	0	(0%)	1	(2%)	3	(8%)	4 (2%)
Totaal	97	(100%)	65	(100%)	39	(100%)	201 (100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel A.8 Huishoudenstype naar straat in percentages (n=197)¹

huishoudentype	straat complex Henri Dunant						
	A. Versluys	E. Boddaer	H. Dunant	J. v/d Steur	O. Heldring	W. Booth	Totaal
Marokkaanse en Turkse tweoudergezinnen	8%	13%	24%	7%	21%	10%	16%
Ouderen van 65 jaar en ouder en laagopgeleid	24%	22%	11%	28%	25%	38%	21%
Ouderen van 65 jaar en ouder en hoogopgeleid	16%	6%	5%	14%	8%	5%	8%
Ouder(s) met kinderen en hoogopgeleid	12%	19%	15%	17%	8%	24%	16%
Ouder(s) met kinderen en laagopgeleid	/	9%	18%	/	17%	/	10%
Alleenstaanden en laagopgeleid ²	8%	3%	9%	17%	13%	5%	9%
Alleenstaanden en hoogopgeleid	12%	19%	8%	7%	8%	10%	10%
Twee volwassenen en hoogopgeleid	20%	9%	11%	10%	/	10%	10%
Absolute aantal totaal	25	32	66	29	24	21	197
Percentage totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

¹ Er zijn vijf L-vormige woonblokken, waarvan de haken aan de Henri Dunantstraat liggen. In bijlage C, tabel C.3, zijn de huishoudentypen verdeelt over de vijf wooncomplexen.

² Zes huishoudens binnen deze typologie zijn twee volwassenen zonder kinderen.

BIJLAGE B

TABELLENBOEK

Tabel B.1 Huishoudenssamenstelling naar bevolkingsgroep in aantallen en percentages (n=202)

	Nederlands		Turks		Marokkaans		Surinaams		Overig		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Alleenwonend	69	(49%)	1	(6%)	2	(7%)	3	(43%)	2	(20%)	77	(38%)
Twee volwassenen zonder kinderen	32	(23%)	1	(6%)	4	(14%)	0	(0%)	3	(30%)	41	(20%)
Twee volwassenen met kinderen	20	(14%)	10	(63%)	21	(75%)	3	(43%)	2	(20%)	56	(28%)
Een volwassene met kinderen	19	(14%)	4	(25%)	1	(4%)	1	(14%)	3	(30%)	28	(14%)
Totaal	140	(100%)	16	(100%)	28	(100%)	7	(100%)	10	(100%)	202	(100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel B.2 Nettohuishoudensinkomen per maand naar bevolkingsgroep in aantallen en percentages (n=155)

	Nederlands		Turks		Marokkaans		Surinaams		Overig		Totaal	
€	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
tot 1000	45	(42%)	8	(62%)	6	(29%)	3	(43%)	2	(29%)	64	(41%)
1000 -1250	15	(14%)	2	(15%)	4	(19%)	2	(29%)	2	(29%)	25	(16%)
1250 - 1500	21	(20%)	0	(0%)	7	(33%)	2	(29%)	2	(29%)	32	(21%)
1500 of meer	26	(24%)	3	(23%)	4	(19%)	0	(0%)	1	(14%)	34	(22%)
Totaal	107	(100%)	13	(100%)	21	(100%)	7	(100%)	7	(100%)	155	(100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel B.3 Opleiding naar bevolkingsgroep in aantallen en percentages (n=201)

	Nederlands		Turks		Marokkaans		Surinaams		Overig		Totaal	
Opleiding	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Lager onderwijs	65	(47%)	10	(63%)	12	(43%)	3	(43%)	6	(60%)	97	(48%)
Middelbaar onderwijs	45	(32%)	3	(19%)	12	(43%)	2	(29%)	3	(30%)	65	(32%)
Hoger onderwijs	29	(21%)	3	(19%)	4	(14%)	2	(29%)	1	(10%)	39	(19%)
Totaal	139	(100%)	16	(100%)	28	(100%)	7	(100%)	10	(100%)	201	(100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel B.4 Maatschappelijke positie naar bevolkingsgroep in aantallen en percentages (n=201)

positie	Nederlands		Turks		Marokkaans		Surinaams		Overig		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
tweeverdienders één persoon	12	(9%)	0	(0%)	5	(18%)	1	(14%)	1	(10%)	20	(10%)
werkend	45	(32%)	8	(50%)	12	(43%)	2	(29%)	4	(40%)	71	(35%)
werkzoekend/oefent geen betaald werk uit	21	(15%)	5	(31%)	8	(29%)	4	(57%)	4	(40%)	42	(21%)
gepensioneerd/VUT/AOW	60	(43%)	1	(6%)	2	(7%)	0	(0%)	1	(10%)	64	(32%)
schoolgaand/student	1	(1%)	2	(13%)	1	(4%)	0	(0%)	0	(0%)	4	(2%)
Totaal	139	(100%)	16	(100%)	28	(100%)	7	(100%)	10	(100%)	201	(100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel B.5 Aantal kinderen naar bevolkingsgroep in aantallen en percentages (n=84)

Aantal kinderen	Nederlands		Turks		Marokkaans		Surinaams		Overig		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
1 kind	17	(44%)	2	(14%)	2	(9%)	2	(50%)	1	(20%)	24	(29%)
2 kinderen	17	(44%)	4	(29%)	10	(45%)	1	(25%)	4	(80%)	36	(43%)
3 kinderen	4	(10%)	6	(43%)	2	(9%)	1	(25%)	0	(0%)	13	(15%)
4 kinderen	1	(3%)	1	(7%)	1	(5%)	0	(0%)	0	(0%)	3	(4%)
5 kinderen	0	(0%)	1	(7%)	5	(23%)	0	(0%)	0	(0%)	6	(7%)
6 kinderen	0	(0%)	0	(0%)	2	(9%)	0	(0%)	0	(0%)	2	(2%)
7 kinderen	39	(100%)	14	(100%)	22	(100%)	4	(100%)	5	(100%)	84	(100%)

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

BIJLAGE C
TABELLENBOEK

Tabel C.1 Rapportcijfer woning naar vijf woonblokken. Er zijn vijf L-vormige woonblokken, waarvan de haken aan de Henri Dunantstraat liggen. (n=200).

Straat	Rapportcijfer	Aantal
Henri Dunantstraat	/	/
Annette Versluysstraat	7,5	40
Elisabeth Boddaertstraat	6,9	46
William Boothstraat	7,3	35
Johannes van de Steurstraat	7,2	42
Ottho Heldringstraat	7,2	37
Totaal	7,2	200

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel C.2 Rapportcijfer woonomgeving naar vijf woonblokken. Er zijn vijf L-vormige woonblokken, waarvan de haken aan de Henri Dunantstraat liggen (n=198).

Straat	Rapportcijfer	Aantal
Henri Dunantstraat	/	/
Annette Versluysstraat	6,9	39
Elisabeth Boddaertstraat	7,0	45
William Boothstraat	6,7	35
Johannes van de Steurstraat	7,1	42
Ottho Heldringstraat	6,1	37
Totaal	6,8	198

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel C.3 Huishoudenstype naar vijf woonblokken in percentages. Er zijn vijf L-vormige woonblokken, waarvan de haken aan de Henri Dunantstraat liggen (n=197).

Huishoudentype	Straat complex Henri Dunant						Totaal
	A. Versluys	E. Boddaer	H. Dunant	J. v/d Steur	O. Heldring	W. Booth	
Marokkaanse en Turkse tweeoudergezinnen	18%	15%	/	7%	22%	18%	16%
Ouderen van 65 jaar en ouder en laagopgeleid	18%	17%	/	20%	22%	33%	21%
Ouderen van 65 jaar en ouder en hoogopgeleid	10%	4%	/	15%	8%	3%	8%
Ouder(s) met kinderen en hoogopgeleid	10%	17%	/	24%	8%	18%	16%
Ouder(s) met kinderen en laagopgeleid	5%	11%	/	7%	24%	/	10%
Alleenstaanden en laagopgeleid ¹	10%	9%	/	12%	8%	6%	9%
Alleenstaanden en hoogopgeleid	15%	13%	/	5%	5%	12%	10%
Twee volwassenen en hoogopgeleid	15%	13%	/	10%	3%	9%	10%
Absolute aantal totaal	40	46		41	37	33	197
Percentage totaal	100%	100%	/	100%	100%	100%	100%

Bron: Huisbezoeken, RegioPlan 2004.

¹ Zes huishoudens binnen deze typologie zijn twee volwassenen zonder kinderen.

BIJLAGE D

TABELLENBOEK

Tabel. D.1 Verhuisplannen naar huishoudenstypen in percentages (n=195)

Huishoudentype	Verhuisplannen					Absolute aantallen totaal	Percentage aantallen totaal
	Nee	Nee, maar sluit niet uit	Ja, ik denk er over na	Ja, ben al aan het zoeken	Ja, heb al andere woning		
Marokkaanse en Turkse tweoudergezinnen	61%	26%	3%	10%	/	31	100%
Ouderen van 65 jaar en ouder en laagopgeleid	64%	24%	10%	2%	/	42	100%
Ouderen van 65 jaar en ouder en hoogopgeleid	81%	13%	/	6%	/	16	100%
Ouder(s) met kinderen en hoogopgeleid	43%	27%	17%	13%	/	30	100%
Ouder(s) met kinderen en laagopgeleid	53%	21%	26%	/	/	19	100%
Alleenstaanden en laagopgeleid ¹	89%	/	11%	/	/	18	100%
Alleenstaanden en hoogopgeleid	45%	15%	30%	10%	/	20	100%
Twee volwassenen en hoogopgeleid	47%	21%	11%	16%	5%	19	100%
Totaal	59%	20%	13%	7%	1%	195	100%

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel D.2 'Blijvers' naar huishoudenstypen (n=155)

	Aantal	Percentage	Verdeling totale steekproef (n=197)
Marokkaanse en Turkse tweoudergezinnen	27	17	16
Ouderen van 65 jaar en ouder en laagopgeleid	37	24	21
Ouderen van 65 jaar en ouder en hoogopgeleid	15	10	8
Ouder(s) met kinderen en hoogopgeleid	21	14	16
Ouder(s) met kinderen en laagopgeleid	14	9	10
Alleenstaanden en laagopgeleid ²	16	10	9
Alleenstaanden en hoogopgeleid	12	8	10
Twee volwassenen en hoogopgeleid	13	8	10
Totaal	155	100	100

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

¹ Zes huishoudens binnen deze typologie zijn twee volwassenen zonder kinderen.

² Zes huishoudens binnen deze typologie zijn twee volwassenen zonder kinderen.

Tabel D.3 'Blijvers' naar huishoudenssamenstelling (n=156)

	Aantal	Percentage	Verdeling totale steekproef (n=202)
alleenwonend	62	40	38
twee volwassenen zonder kinderen	32	21	20
twee volwassenen met kinderen	42	27	28
een volwassene met kinderen	20	13	14
Totaal	156	100	100

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel D.4 'Blijvers' naar leeftijd (n=156)

	Aantal	Percentage	Verdeling totale steekproef (n=200)
jonger dan 25 jaar	4	3	2
25 tot 44 jaar	44	28	35
45 tot 64 jaar	55	35	32
65 jaar of ouder	53	34	31
Totaal	156	100	100

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel D.5 'Blijvers' naar maatschappelijke positie (n=156)

	Aantal	Percentage	Verdeling totale steekproef (n=201)
tweeverdienders	14	9	10
één persoon werkend	50	32	35
werkzoekend/oefent geen betaald werk uit	34	22	21
gepensioneerd/VUT/AOW	54	35	32
schoolgaand/student	3	2	2
Totaal	155	100	100

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.

Tabel D.6 'Blijvers' naar nettohuishoudensinkomen (n=114)

€	Aantal	Percentage	Verdeling totale steekproef (n=155)
tot 1000	49	43	41
1000 - 1250	20	18	16
1250 - 1500	22	19	21
1500 of meer	23	20	22
Totaal	114	100	100

Bron: Huisbezoeken, Regioplan 2004.